

REGO

RUSIA ESPERANTO-GAZETO

en la numero

tra Rusio al Mongolio

9000 kilometrojn tra Eŭropo

nova kanto de Mikaelo Povorin

90-jara jubileo de Vladimir Edelŝtejn

ekde 2011 aperos elektronika REGo-abono

“Bulteno de REU”, novaĵoj, anekdotoj kaj multo alia

Moskvo, 2010

enhavo

- 01 *Tra Rusio al Mongolio (T.Loskutova)*
04 *Transsiberia vojaĝado (L.Gabalda)*
06 *Bovenon al TILE-6!*
07 *9000 kilometrojn tra Eŭropo (S.Smetanina)*
09 *Naciaj diraĵoj E-veste (parto 10)*
17 *Aŭtuna renkontiĝo en Jekaterinburg (R.Kudrjavceva)*
18 *Tagil artfajras. Ĉu omaĝe al esperantistoj? (M.Karceva)*
22 *Io pri mi (V.Edelŝtejn)*
24 *Komparoj kaj impresoj pri du naciaj kongresoj (R.Kudrjavceva)*
28 *Velura GelERT-2010 (M.Kocarj)*
30 *Proverb-tradukoj, por via atento, sed sen komento. (A.Gonĉarov)*
35 *La Estraro decidis... (G.Arosev)*
36 *Havana UK en la reta kinejo*
36 *La 96-a UK: aliĝkompanjo jam startis aktive*
36 *UEA gratulis la novan polan ŝtatestron*
37 *Usona romano en kiu agas esperantistoj*
37 *Forpasis la doĵeno de la Honoraj Membroj de UEA*
38 *Kotizoj de REU por 2011 kaj novaj membrokategorioj (G.Arosev)*
38 *Novaj REU-membroj por 2010*
38 *Korekto*
39 *Kotizoj de REU/REJM por 2011*
40 *REGo – nova abonkosto kaj nova abonebleco (G.Kokolija)*
40 *IJK en Ukrainio (M.Linekij)*
41 *Esperanta organizaĵo por UN ekfunkcias*
41 *9-a Internacia Himalaja Renkontiĝo*
42 *Forpasis Ŝaik Mamedov*
43 *Novaj ĉapitroj el “La urbo Goblinsk” (M.Bronŝtejn)*
55 *Nova kanto de Mikaelo Povorin*
21, 31, 56 *Anekdotoj*
k3 *Nova aspekto de la retejo de REU (G.Arosev)*
k3 *Nova kolora libro de “Impeto”*
k4 *Uljanovska E-klubo gratulas REGon*

precize antaŭ 10 jaroj, en oktobro de la jaro 2000, aperis la unua numero de
Rusia Esperanto-Gazeto

REGo

(Rusia Esperanto-Gazeto)

№ 5 (60) oktobro 2010
aperadas ekde 2000

redaktas Garik Kokolija
kunredaktas Viktor Aroloviĉ
kunlaboras Maksim Griŝin

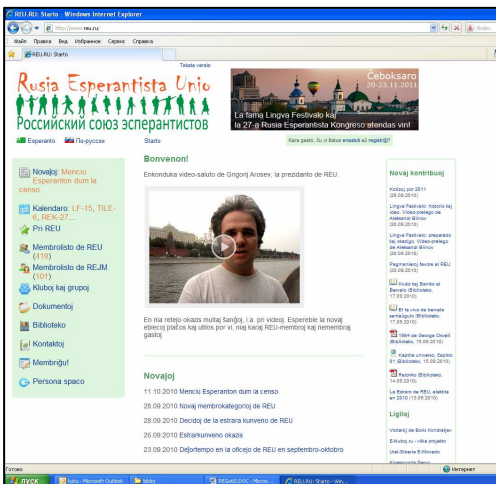
materialoj de REGo povas esti represataj, kondiĉe ke la tekstoj restos senŝanĝaj kaj estos indikita la fonto

poŝta adreso: Pjatickoje ŝosse 45 – 105
125310 Moskvo, Rusio
retadreso: <gazeto@mail.ru>

abontarifoj por 2011:

por loĝantoj de Rusio kaj aliaj landoj de KŜŜ – 450 rubloj sendendaj al:
Кокolia Георгий Владимирович
Пятницкое шоссе 45 – 105
125310 Москва

*por loĝantoj de aliaj landoj – 25 eŭroj pagendaj al la konto **kklg-r** ĉe UEA*
elektronika abono – 200 rub. (5 eŭroj)

NOVA ASPEKTO DE LA RETEJO DE REU

Ekde septembro nia retejo <<http://reue.ru/>> akiris alian aspekton – multe pli modernan kaj plaĉan. La kolosan laboron ideo kaj programiste efektivigis Andrej Grigorjevskij, al kiuj ni ŝuldas multajn dankojn.

Inter la novaj eblecoj, nun liverataj de <reue.ru>, estas: facila kaj rapida aldono de anoncoj pri novaj E-renkontiĝoj; tuja rigardo al informoj pri membroj, kluboj kaj grupoj, aliĝintaj al REU; videomesaĝoj (dulingvaj specimenoj kun mia “salutvorto” jam estas en la retejo); biblioteko: ege perspektiva parto de la retejo. Nun tie

estas (fakte, preskaŭ specimen-cele) preneblaj du libroj (pdf-formate) kaj unu sonlibro (mp3-formate), sed estonte ni planas loki tie por libera “aliro” ĉion, kion ni povos (kun respekto de la aŭtoraj rajtoj, kompreneble). Notu, ke ankaŭ ekzistas ruslingva biblioteko, kaj tiea enhavo estas malsama ol tiu en la E-parto; kaj multo alia.

Certe restis ĉiuj malnovaj rubrikoj – dokumentoj, membrolistoj, novaĵoj ktp. Post iom da tempo en la nova retejo aperos ankaŭ arkivo de REGo kaj aliaj interesaj aferoj.

Okaze de notitaj mankoj aŭ misfunkcioj skribu al <informado@reue.ru>.

G.Arosev, la Prezidanto de REU

NOVA KOLORA LIBRO

Ŝipeto Narklo. Dmitrij Ŝevĉenko, Anna Striganova. Kolora bildfabelo en Esperanto. Moskvo: Impeto, 2010. 56 paĝoj, ilustrita; ISBN 978-5-7161-0210-1

Neniu kaj neniam ekkonos veran solecon, ĝis aperos sola en la nokta maro. Kiam akvo kaj ĉielo kuniĝas en unu senfinan, netravideblan mallumon. Sed sufiĉas nur unu fojon ekvidi tion, kaj tiam ĉiu minuto travivita kun iu apude iĝas por oni valora. Narklo estis simpla malnova ŝipeto, forlasita en la maro, ĝi povus rompiĝi je la rokoj, sed aperis miraklo, kaj ĝi ekvivis, ne sciante, ke en la mondo ekzistas bordoj.

Loĝantoj de Rusio povas mendi la libron en retbutiko de la eldonejo “Impeto” <<http://lernolibro.ru>>.

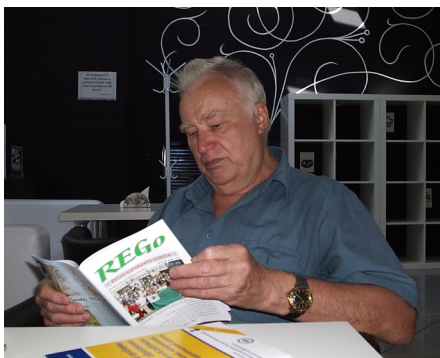
la eldonejo “Impeto”

*Uljanovska
urba E-klubo
tutkore gratulas
REGon okaze
de la dekjara
jubileo kaj
deziras ĉion
bonan!*

Ho, junularo!
Verku rakontojn, versaĵojn
Pri via vivo!
Nur en la REGo
Estas ĉiam legeblaj
Bonaj informoj.

*La 26-an de novembro nia klubano
Aleksandr Ivanoviĉ Bikov festos sian 70-
jaran jubileon. Uljanovska E-klubo tutkore
gratulas lin kaj deziras al li sanon, multajn
jarojn, multajn sukcesojn (ankaŭ en E-
movado) kaj feliĉon!*

Al REGo

(preskaŭ en hajko-stilo)

Jar' jubilea
Estu sukcesa por REG'!
Niajn gratulojn!!!!
La redaktoroj
Problemojn ne havu plu
Pri legantaro!
Spertaj aŭtoroj
Versaĵojn, fabelojn, fablojn
Verku por REGo!

Ankaŭ la fotoj
Pri Esperanto-agaĝ'
Estas amuzaj.
Estu per REGo
nia viv' Esperanta
pli interesa!
Se interesa
Por vi viv' nia estas,
Legu la REGo-n!

*Certe, ni ne estas bonaj poetoj, tamen
pro tio niaj gratuloj ne iĝas malpli sinceraj.
Fruktodonajn jarcentojn!*

TRA RUSIO AL MONGOLIO

Ĉi-junie la grupo de 26 personoj el 7 landoj (Belgio, Francio, Italio, Nederlando, Portugalio, Rusio kaj Usono) entreprenis vojaĝon tra Rusio al Mongolio, en kies ĉefurbo okazis la 6-a Azia E-Kongreso. La vojaĝo estis organizita laŭ peto de kelkaj francaj esperantistoj, kiuj iniciatis ĝin antaŭ 1,5 jaroj, supozante ne nur transsiberian trajnumadon, sed ankaŭ viziton al kelkaj rusiaj urboj. La ideo estis subtenita de REU, kaj la tiama Prezidanto M.Ĉertilov zorgis pri la invitoj por eksterlandanoj.

Alveninte peraviadile al Moskvo niaj gastoj konatiĝis kun la urbo dum 3 tagoj. Kelkaj el ili venis iom pli frue por havi pli longan restadon en la rusia ĉefurbo. Moskvaj geesperantistoj gastame vizitigis al la grupo la plej interesajn vidindaĵojn de Moskvo. S.Smetanina sperte gvidis kaj komentis pri historiaj lokoj en la centro, N.Aroloviĉ lerte interpretis rakonton de profesia ĉiĉeronino pri la pasinto kaj nuntempo de Kremlo, A.Bokarjova emocie profundigis ĉiujn en atmosferon de Novvirgulina monaĥinejo, kelkaj komencantoj gvidis diligente la grupon tra malnovaj urbaj stratoj. La grupanoj vizitis la fotoekspozicion de unu el francaj karavananoj, prezentitan en la biblioteko je la nomo de Turĝenev. Ne mankis ŝipumado laŭ Moskva-rivero, bedaŭrinde subpluve, vizito al la Nova Operejo por aŭskulti la faman “Jevgenij Onegin” de P.Ĉajkovskij kaj al la muzeo de rusa vodko, en kiu fine de la mirinda vizito oni regalis nin per glaseto de la fama alkoholajo.

Preskaŭ ĉiuj vojaĝantoj neniam antaŭe vizitis Rusion, tial ilia scivolemo estis arda. Dum la tuta vojo tra fenestroj de vagonoj oni senlace observadis la preterkurantajn pejzaĝojn kaj ĉion, kio altiradis ilian atenton. Du personoj, usonano kaj ĉeĥdevena francino (ŝian artikolon vidu sube. – Red.) iom scipovantaj la rusan lingvon, facile trovis dumveture kontak-

A. Gončarov kaj T. Loskutova en Krasnojarsk

en la moskva stacidomo Kazanskij

ton kun rusianoj kaj ne preterlasadis la okazon rakonti pri Esperanto. Kaj certe, oni fotis, filmis kaj senĉese pridemandis scivoleme pri ĉio. Necesas aldoni, ke ĉiu grupano rajtis elekti: ĉu veturi en kupea vagono aŭ en la plackarta. Triono preferis la lastan varianton por sperti pli kutiman, por plejparto de rusianoj, veturmanieron. Kial ne? Tio ne ĝenis la karavananojn, sed por rusianoj-samvagonanoj estis strange sperti apude alilandajn kunvojaĝantojn (sen komentoj).

Dum la halto en Novosibirsk E-karavananoj surkaje salutis K.Arbekova kaj V.Sibircev. Agrabla surprizo por ni ĉiuj! La amika interparolo daŭris duonhoron.

La unua trajnŝanĝa halto de la grupo estis planita en Krasnojarsk. Frua elvagoniĝo kaj malvarma, pluveta vetero ne prognozis komfortan restadon en tiu ĉi siberia urbo. Tamen krasnojarskaj esperantistoj, kiuj amase venis al la stacidomo, strebis fari multon por ke eksterlandaj gesamideanoj havu bonegajn rememorojn pri la vizito al ilia urbo. Eĉ lokaj televidistoj estis invitataj por filmi nian alvenon kaj intervjui kelkajn el ni. La preparita de krasnojarskanoj programo antaŭvidis per-

surkaje en Novosibirsk kun lokaj geesperantistoj

pedan kaj perbusan konatiĝon kun la urbo, viziton al la regiona muzeo, kiu impresis la gastojn pro sia abunda kolekto de eksponaĵoj kaj... pro sia enirprezo: multaj grupanoj havis estimindan aĝon, pensiulan laŭ leĝoj de nia lando, tial la muzeo pagigis ilin minimume, t.e. kun sentebbla rabato. Indus rimarki, ke dumvojaĝaj malfacilaĵoj tute ne timigis la trajnumantojn, kiuj neniam plendis pri laciĝo kaj pretis longe piediri, grimpi, ktp.

Vespere en unu el ĉarmaj kafejoj de la urbo dum vespermaĝo okazis koncerteto de krasnojarskanoj. Ankaŭ kelkaj gekaravananoj montris siajn talentojn. La vespero pasis en gaja kaj amika atoso: oni provis komune kanti, ludis, dancis, bierumis ktp. Oni adiaŭis malfruvespere. Ekde la sekvataga mateno ĝis la posttagmeza forveturo de la grupo daŭris ekskurso tra la urbo. La varma kaj gastama akcepto en Krasnojarsk restos porlonge en la memoro de ĉiu E-karavanano. S.Bronov, A.Gonĉarov, E.Sokolova, J.Ŝaravina kaj multaj aliaj krasnojarskanoj ĝojis pri la alveno de la grupo: tiu ĉi okazo ebligis al ili praktiki la lingvon kaj iom aktivigi.

La vica granda halto de la grupo estis antaŭvidita en Irkutsk, kie oni trarigardis la urbon helpe de loka turisma agentejo. Saluti la karavananojn venis unu el nemultaj lokaj esperantistoj K.Ĥlizov. En la dua duono de la tago per du komfortaj busetoj ni startis al la insulo Olĥon, la plej granda sur la Bajkal-lago. Longa vojo, kun

certagrade enua ekstera panoramo kaj veturo per pramo, ne laciĝis la grupanojn. Tial vespere oni havis ankoraŭ fortojn por ne nur malpaki siajn valizojn kaj manĝi bongustegan omulaĵon¹, sed ĝui koncerteton de 3 viroj, kiuj harmonikumis kaj kantis rusajn popolkantojn. Je ilia granda miro kelkajn tre popularajn kantojn la gastoj plezure kunkantadis. Post la moskva hotelo “Izmajlovo”, kiu havas bonnivelan reputacion, kaj la sovetimaniere ekipita hotelo en Krasnojarsk, la turisma bazejo el kelkaj lignaj 1-2-etaĝaj dometoj ŝajnis tre modesta: komforta manĝejo, enkorde rusa banejo, vilaĝecaj lavuoj kaj necesejoj. Sur Olĥon akvodukto mankas. Per kontinua elektrokurento la insulo estis provizita nur antaŭ malpli ol 2 jaroj. Vera ekzotikeco por eksterlandanoj! Tamen, pitoreskaj, parte sovaĝaj, pejzaĝoj de la insulo kaj de la lago, perŝipa, perbusa kaj perpieda ekskursoj kun intereseĝaj rakontoj de burjataj ĉiĉeronoj, atentemo kaj zorgemo de lokanoj, manĝoj kaj aperitive por dezirantoj iomete da vodko alventage agrable impresis la grupanojn.

Antaŭ ol forlasi Irkutskon ni vizitis lokan amuzejon, kie oni prezentas paron da fokoĵoj, kiuj akrobatis, dancis, kalkulis, pentris ktp.

La lastan parton de la vojaĝo la tuta grupo veturis en kupea vagono de la internacia trajno, kiu laŭ sia komforto ne multe diferencis de la nia enlanda. Dum longa halto en la limstacio Nauŝki okazis pasporta kaj severa, laŭ opinio de la eksterlandanoj, dogana kontroloj. Nur post 8 horoj ni daŭrigis la vojon jam tra Mongolio.

dum la vespero en Krasnojarsk

tagmanĝo ĉe la kabo Ĥoboj

¹ Omulo (ruse: омуль) – fiŝo el la genro de koregonoj (*Coregonus autumnalis*).

Frumatene la 19-an de junio, precize laŭ la horaro, la trajno alvenis en Ulanbatoron. Tra la fenestroj ni rimarkis kelkajn portistojn kun ĉaretoj kurantaj al la vagono. Pri nia renkonto zorgis LKK-anoj de la Azia E-Kongreso. Ĝia prezidanto Enkhee Chimedtseren ankaŭ estis inter ĉeestantoj. Per anticipe mendita buso oni veturigis nin al hoteloj. Ni adiaŭis... ĝis baldaŭa renkontiĝo en la kongresejo.

S.Bronov ekskursigas la grupanojn tra Krasnojarsk

La E-karavanveturo-aventuro finiĝis. Ne ĉiumomente ĝi estis facila (por mi, kiel organizanto kaj akompananto). Ne ĉiam klarigeblis al certaj grupanoj iuj enlandaj situacioj, iam vanis avertoj ne foriri malproksime de la vagono dumhalte, ne aĉeti por manĝi ion ajn surkaje, ne apartiĝi de la grupo senaverte, malfacilis konvinki kelkajn francojn ne tro multe krokodili, ĉar tio ĝenas alilingvanojn de la grupo kaj sensencigas la komunan E-veturon, ktp.

Tamen, la vojaĝo sukcesis, same kiel la antaŭa en 2007 (Moskvo–Irkutsk–Vladivostok) survoje al la 92-a Universala Kongreso en Japanio. Neniu malsaniĝis aŭ postrestis de la trajno. La gekaravananoj almenaŭ iom malkovris nian vastan landon kaj spertis la plej longan pertrajnan vojaĝon. Kelkaj el ili (usonano Arnold Viktor, francino Liba Gabalda kaj portugalo Miguel Boeiro) jam verkis artikolojn pri tiu ĉi transsiberia vojaĝo por siaj landaj gazetoj kaj revuoj.

Mi sincere dankas ĉiujn rusiajn geesperantistojn, kiuj diversmaniere kontribuis al la sukceso de la E-karavano.

Tatjana Loskutova (Ivanovo)

TRANSSIBERIA VOJAĜADO

Tre interesan pertrajnan vojaĝon ni efektivigis en junio 2010 de Moskvo al Ulanbatoro, kie ni partoprenis la 6-an Azian Kongreson de Esperanto. La vojaĝo daŭris 9 tagojn kun interrompoj en pluraj lokoj de Rusio.

Ni estis grupo de 26 geesperantistoj el 7 landoj. La vojaĝon organizis kaj gvidis Tatjana Loskutova el Rusio. Post 5 tagoj pasigitaj en Moskvo ni startis la 10-an de junio de la stacidomo “Kazanskiĵ”. La trajno enhavis 19 vagonojn inkluzive restoracian, kupeajn kaj komunajn kuŝlokalajn nomatajn “plackarta”. Mia edzo Floreal kaj mi volis sperti ambaŭ variantojn, kaj tio efektiviĝis. Unue, ni veturis en kupeo (po kvar personoj) kun geedza paro el Francio kaj poste en plackarta kun portugala paro kaj kelkaj aliaj geesperantistoj. Ĉiun vagonon akompanas du personoj-stevardistoj, kiuj alterne deĵoras tage kaj nokte. Ili prizorgas pasaĝerojn kaj bonan

funkcion de ĉio en vagono dum vojaĝo. Krom aliaj taskoj ili ankaŭ zorgas pri pureco de la vagono. Niaj stevardistinoj estis du ĉarmaj studentinoj. En la koridoro funkcis je ĉies dispono boligilo kun varma kaj malvarma akvo. Oni povas pretegi al si teon, kafon, solveblan suppon kaj similajn manĝaĵojn. En pli grandaj kaj gravaj stacioj la trajno haltas duonhoron aŭ eĉ pli. Sur la kajo jam atendas amaso da lokanoj kun diversaj varoj por vendi. Ili ĉefe proponas hejmfaritajn varmajn manĝaĵojn, trinkaĵojn, legomojn, fruktojn, dolĉaĵojn. Oni povas sin bone provizi kaj gustumi tieajn produktojn. En la restoracia vagono oni ankaŭ bone manĝas. Ofte ni estis la solaj pasaĝeroj, kiuj profitis tiun ĉi servon. Vojaĝantoj kutime kunportas sian propran provizon kaj manĝas en la vagono.

Dum longa halto en Novosibirsk mi profitis la okazon kaj marŝis sur la kajo ĝis la lokomotivo. La lokomotiv-estro permesis al mi supreniri la maŝinon. Ĝi estis malnova, fabrikita en Ĉeĥio ankoraŭ en la kvindekaj jaroj. Li estis tre kontenta, ke ĝi bone funkcias. Mi fotis kaj filmis ĝin ankaŭ interne. Sidi en ĉeĥa lokomotivo en Rusio estis por mi bela travivaĵo.

En la trajno ni pasigis tri noktojn antaŭ ol alveni kaj halti en Krasnojarsk. Tie nin gaje atendis esperantistoj, kaj ni pasigis kun ili du tagojn. La loka televido filmis alvenon de nia E-karavano. De Krasnojarsk al Irkutsk Floreal kaj mi transiris al plackarta vagono. En ĝi veturis plejparte uzbekoj. Kiel mi eksciis, ili konstruas en Irkutsk lernejon. Krom plenkreskuloj estis ankaŭ junaj knaboj, kiuj ne komprenis, nek parolis la rusan lingvon. Oni klarigis al mi, ke por helpi al siaj gepatroj ili devis labori de junaĝo kaj ne povis frekventi lernejon. Pro tio ili konas nur la gepatran lingvon. Mi sufiĉe bone interkompreniĝis per la rusa, ĉar antaŭ pli ol kvardek jaroj mi lernis ĝin. Tamen mi devas konfesi, ke antaŭ tiu ĉi vojaĝo mi iom reviziis miajn konojn. Tio estiĝis

tre utila, mi povis senprobleme konversacii kun rusoj kaj poste en Mongolio (kun pli aĝaj personoj). En la trajno pluraj scivolis pri Esperanto, do mi donis al ili kelkajn informojn kaj lecionojn. Ili estis tre entuziasmaj, sed ĉu ili daŭrigos la studadon per la reto, kiel mi rekomendis al ili?

En Irkutsk atendis nin unu esperantisto kaj virino de la vojaĝagentejo. Ili montris al ni la urbon, kaj poste ni veturis buse kaj ŝipe al la insulo Olĥon en la lago Bajkal. Tie ni pasigis du agrablajn tagojn vizitante ĝin piede, aŭte kaj ŝipe.

La lastan etapon, ĝis Ulanbatoro, ni ĉiuj veturis en kupea vagono. La tempo rapide pasis, ni interbabilis, ŝercis, multe ridis, rigardis pejzaĝon, fotis kaj filmis, iuj legis, sudokumis, mi krucenigmis. Multe da tempo ni pasigis ĉe la landlimo inter Rusio kaj Mongolio. La dogana kaj pasporta kontroloj longe daŭris, ili estis severaj. La 19-an de junio ni atingis la mongolian ĉefurbon, kie jam atendis nin lokaj esperantistoj.

La vojaĝo estis tre interesa sperto kun emociaj impresoj.

Liba Gabalda (Francio)

BONVENON AL TILE-6!

Kara samideano! REU kaj la E-klubo de Soĉi invitas vin al informa kaj movada aranĝo ***Tagoj de Internacia Lingvo Esperanto (TILE-6)***. Datoj: 29.10-04.11.2010.

Ĉu vi volas daŭrigi la E-someron? Bonvenon al Soĉi! Suda aŭtuno estas milda, la maro ankoraŭ varma, la urbo estas daŭre plena de allogaĵoj, kaj la prezoj estas jam tre moderaj. La aranĝo konsistas el du ĉefaj flankoj: ekstera informado – ni provos atentigi pri E-o la publikon kaj amaskomunikilojn; movada agado – okazos kunvenoj pri regiona E-agado, aktivulaj kunvenoj, rondaj tabloj kaj seminario pri ekspresa E-instruado.

Enkadre de la aranĝo okazos prezento de novaj Esperantaj libroj, vizito al Arbo de Amikeco, orgena koncerto, prelego pri pieda turismo en la ĉemara regiono de Kaŭkazio, vizito de lokoj kie en 2014 okazos Vintraj Olimpikaj Ludoj, supreniro al monto Aibga (2238 metroj), maraj ekskursoj, sunbruniĝo sur la plaĝo (la temperaturo de la mara akvo kaj tiu de la aero egalas: + 18 gradoj). Ne forgesu bankostumojn! Antaŭ la partoprenontoj koncertos muzika grupo de la soĉia E-klubo. Ĉiu partoprenanto povas prezenti siajn programerojn. La plej aktivaj estos premiataj.

Paralele kun la aranĝo okazos rapidkursoj por soĉianoj kaj gastoj de la urbo. Estas planate organizi en la Kulturdomo ekspozicion pri “Praktika utiligado de E-to”. Viaj ekspoziciaĵoj bonvenas: fotoj, suveniroj, gazetartikoloj k.t.p. pri kontaktoj kun alinacianoj, ĝemelurbaj rilatoj, partopreno en internaciaj aranĝoj ktp.

Ĉiuj gastoj estas petataj informi la organizantojn pri la dato, tempo kaj transporto de la veno. Ni renkontos vin!

Aldonajn informojn kaj aliĝilon bonvolu peti laŭ la retadreso <bespalov_sochi@mail.ru> aŭ laŭ la telefonnumeroj de Vladimir Bespalov (hejma: +7-622-621347, portebla: +7-918-005-33-68), Natalja Olejnikova (portebla: +7-988-281-18-46) kaj Tatjana Davidova (portebla: +7-918-203-46-09).

La organizantoj

Svetlana Smetanina en Venecio

9000 KILOMETROJN TRA EŬROPO

En aŭgusto 2010 dum preskaŭ tri semajnoj grupo de rusiaj esperantistoj restadis en Eŭropa Unio. La rondvojaĝon organizis direktorino de Moskva Esperanto-Centro Svetlana Smetanina. Ĉiujare ŝi veturigas esperantistajn grupojn al diversaj internaciaj forumoj kombinante turisman programon kaj lingvan aktivadon por ebligi al kunvojaĝantoj praktike ekkoni la mondon de Esperanto. Tiu ĉi intervjuo fontis el la amikaj interparoloj dum plurmilkilometra busveturado.

Svetlana, kiel vi venis al la ideo entrepreni ĉi tiun longan busvojaĝon kondiĉe ke viaj propraj printempa kaj somera kalendaroj estis plenplenaj de diversaj vizitoj kaj vojaĝoj?

Unue, la Universala Kongreso de Esperanto en Kubo iĝis por plejmultaj rusianoj apenaŭ atingebla pro la altaj veturkostoj. Pro tio ekestis paŭzo en la vojaĝplanoj de pluraj esperantistoj, kiuj havas sperton vojaĝi kune per MEC, aperis do plenigenda vakuo. Due, min forte instigis iniciati grupvojaĝon en aŭgusto Vladimir Samodaj, kies turista scivolemo etendiĝis ĝis Hispanio kaj Italio. Tial ĉi la itinero estis kompilita kun vizitoj ankaŭ al sudeŭropaj landoj.

Kion celis la ĉi-jara vojaĝo de rusiaj esperantistoj?

Ni intencis viziti novajn landojn, ekkoni novajn eŭropajn urbojn kaj ĝui neforgeseblajn naturbelaĵojn kaj historiajn vidindaĵojn. La dua ĉefa celo estis konatiĝo kun gravaj eŭropaj Esperanto-centroj kaj partopreno en la 77-a Itala Kongreso de Esperanto.

Kiu vojaĝis kune kun vi en la grupo?

en Francio ĉe la kastelo Grésillon

La grupo ne estis granda, ĝin eniris plejparte moskvaj esperantistoj, sed ankaŭ estis geamikoj el Uralo kaj Siberio. Apartan admiron meritas la 79-jara moskvano Vladimir Korĉagin, kiu ŝargis ĉiujn per siaj neelĉerpebla optimismo kaj nelaciĝemo. En Italio el inter la viraj kongrespartoprenantoj pluraj ne povis rezisti antaŭ juneco kaj rusa ĉarmo de Nastja Golovkina el Tjumenj. La plej juna

*apud la Zamenhof-monumento en
Bjalistoko*

Adriatika maro, kie ni povis dum kelkaj tagoj ĝui la varman italan marbordon, senti internacian etoson kaj ĉeesti la kongresan programon.

Kiujn impresojn kunportis hejmen la vojaĝintoj?

Ni tramigris iom pli ol 9000 kilometrojn tra dek eŭropaj landoj per nia buseto, kiu senlace veturigis nin kun sufiĉa komforto, interalie ne sen aventuroj kaj surprizoj, eĉ serpantine grimpis ĝi sur altajn montojn preter abruptaj abismoj en Pireneoj. Ni admiris la Lazuran bordon kun ĝiaj kalejdoskope variaj kaj buntaj

veteranoj de la vojaĝo

vojaĝanto estis la dekjara Miĉjo Savjolv el Moskvo, parolanta Esperanton vikle kaj senerare. Li vizitis Eŭropon sola, sen la gepatroj. Pluraj konis jam unu la alian el pli fruaj vojaĝoj, ni rapide amikiĝis kaj ne havis iujn interpersonajn malakordojn aŭ problemojn.

Kiujn Esperanto-establojn vizitis la grupo?

Mi turnis min al miaj eŭropaj geamikoj kun la peto helpi nin per ĉiĉeronado en Esperanto, kaj dank' al ili ni povis ĝui belegajn kaj sciigajn ekskursojn en Lodzo, Herzberg, Poitiers, Bjalistoko, Venecio, Gliwice. Aparte neforgeseblan kaj amikan akcepton ni spertis en la germana Harc-montara Esperanto-urbo Herzberg, en la konata franca kastelo Grésillon, en la fama Esperanto-centro "Kvinpetalo" en Suda Francio, en la naskiĝurbo de Ludoviko Zamenhof Bjalistoko, en la pola urbeto Gliwice, de kie komenciĝis la dua mondmilito. Senescepte ĉiuj ekskursoj kaj gastaj vizitoj estis interesaj kaj informdonaj. Sendube, la rusianojn aparte ravis ankaŭ la sunriĉa ripozurbeto Lignano Sabbiadoro ĉe la

pejzaĝoj borderataj de la belega Ligura maro, kreitaj por senzorga paradiza vivo, kaj kontemplan belajn provincajn kampojn kaj valojn. La programo cedis al ĉies gustoj, kaj estis trovita necesa ekvilibro inter la serioza kaj distra partoj. La grupo vizitis plurajn mezepokajn kastelojn

en Francio kaj belajn urbojn kun malnovaj arkitekturaj frandaĵoj kaj eĉ faris kurtan neplanitan ekskurson al Verono por ekvidi la faman balkonon de Julieta. Ni ĉiuj senescepte lasis peceton de nia koro en Andoro kaj Barcelono, forlasante ilin kun grandaj espero kaj deziro reveni tien ankoraŭfoje. Jes, laŭ nia komuna opinio la vojaĝo estis sukcesa kaj donacis al ni multajn memorindajn kaj pozitivajn impresojn.

Ĉu eble estas jam planoj por la venonta somero?

Venontsomere estas planata vojaĝo al UK en Kopenhago. Al mi venis jam de kelkaj personoj interesaj proponoj por vojaĝprogramo, ĉar tie onin logas speciale neripeteblaj belaĵoj de Nordio. Mi invitas ĉiujn dezirantojn enskribiĝi por la vojaĝo ekde oktobro kaj antaŭĝui ĝin dum longa vintro akumulante fortojn por novaj impresoj kaj aventuroj.

intervjuis Vladimir Opletajev (Surgut)

NACIAJ DIRAĴOJ E-VESTE

parto 10¹

Preface

Ĉi-loke mi metas naciajn diraĵojn ne trovintaj lokon en laŭlanda klasifiko. Temas pri diraĵoj ne trafintaj (divers-kiale) antaŭajn publikaĵojn, kun nesciata de mi etna deveno de la aŭtoroj, kaj diraĵoj de konkreta lando kies kvanto estas tre malgranda.

Diverslandaj mafio-grupoj ĉantaĝcele devigas la restoraci-posedantojn pagi al ili t.n. **ŝmirmonon**.

Bertil Englund, or., Monato, 1993, 10, p. 7

Oni devas lojale averti la **vinagropisantojn** ke la maljuna enmaropaŝanto, kiu ĉefrolas en tiu libro, povas ŝoki prudajn orelojn, sed la puritanoj, tartufoj kaj aliaj hipokrituloj rajtas legi silente kaj eĉ kaŝe. [El recenzo pri la libro *Maljunulo kiu paŝis en la maro* – rim. de A.G.]

Ĵan Pjer Cavelan, or., La Gazeto, 73 (dec. 1991), p. 18

“Kaj kiel vi respondis?” – Kant scivoleme demandis.

“Kiel mi diris, mi **komplimentis lin for** [pli nove eblus: *forkomplimentis* – rim. de A.G.]

Deck Dorval, or., Jaĥto veturas for kaj veturigas la morton, Flandra E-ligo, Antverpen, 1983, p. 147

“El tio mi komprenas tiom, **kiom bovino en navigado**”, grumblis la kapitano.

Deck Dorval, or., Jaĥto veturas for kaj veturigas la morton, Flandra E-Ligo, Antverpeno, 1983, p. 44

Evidenta fikcio, lardita per fruktoj de klarmensa observado; sed la brilaj gemoj – aforismoj pri la reala vivo kvazaŭ-difinoj kaj trafikaj citindaĵoj – kuŝas en la paĝoj **kiel pingloj en pajlosako**, neretroveblaj, krom se oni denove baraktas tra tiu veprejo de klasikaj kaj neklasikaj imagaĵoj.

¹ La antaŭaj partoj aperis en REGo №№ 2 (51) – 6 (55), 2009; 1 (56) – 4 (59), 2010.

Christian Declerck, or., La Gazeto, 100 (apr. 2002), p. 10

... je la 9.30 estis “Paroliga Rondo” organizita kaj gvidita de Prof. Stanley Nisbet, kiu inspiris kaj stimulis la ĉeestantojn “**surmeti pensĉapojn** kaj superi sin en la akirado de plua scipovo de nia lingvo”.

Anne Eyre, or., Esperanto en Skotlando, 155, p. 3

... cedo de ĉiuj rajtoj pri la lingvo estis necesa por la afero, kaj kun fervora sindediĉo li finfaris lin; do tiujn rajtojn li cedis, eĉ trudis al la esperantistoj; sed sinhumiligo ne estis necesa, eĉ estus malutilo al la afero, kaj li senhezite **frapis la fingrojn** de tro entuziasma samideano, kiu senintence humiligis lin.

John Francis, or., Norda Prismo, 1968, 1, p. 4

... kio signifas, ke ĉiuj estas kompatinde maldikaj kaj **ostomontraj**, ĉiuj havas la saman rufan kaj hirtan hararon, la samajn...

Alberto Garcia Fumero, or., Monato, 2002, 2, p. 23

Ĉi tie ne estas stratlampoj, nek eĉ lumigita fenestro. Ĉio estis malluma. Oni **povus maĉi la mallumon**.

Higinio Garcia, Monato, 1991, 2, p. 25

Hungara diraĵo estas en mia menso: **kie du batalas la tria venkas**.

Havasi Gyopár, Monato, 1990, 5, p. 20

Mi **sentas** ilian envion kaj malamon **pasi** tra miaj haŭtporoj.

Higinio Garcia, or., Monato, 1991, 2, p. 26

... mi eltrinkis mian dudekan glason kaj mendis kromajn bierojn, kiujn la forludonto pagus. Mi devis min apogi sur la tablo por stariĝi. Mi komencis ricevi kapturniĝon. Mia **lango** estis **pasteca**.

Mikaelo Grajn, or., Norda Prismo, 1972, 2, p. 99

Dum la vespermanĝo, mia onklo **rakontis min**, ke la antaŭnokton li sonĝis ke...

Mikaelo Grajn, or., Norda Prismo, 1972, 3, p. 175

Por tio estas serĉataj proks. 20 personoj, kiuj **ne havas du maldekstrajn manojn** kaj ne timas laboron.

Anonco el Germanio, Budapeŝta Informilo, 1980, 6, p. 13

Laŭ proverbo kaj laŭ evidenta vero, ke **mondo ekzistas ekster Verono**, oni povas sperti la buntan aron de la facetoj, kiun konsistigas (ankaŭ per la esperanto literaturo) la riĉaj kaj tre diversaj aspektoj de ni homoj.

Mogens Grath, or., Literatura Foiro, 113 (jun. 1988), p. 45

En 1956 li akceptas la pezajn ŝarĝojn de sekretario de tiu asocio kaj daŭre plenumas tiun rolon ĝis liaj **kliniĝantaj fortoj** devigis lin parte retiriĝi...

G.C., or., Sennaciulo, 1998, 5, p. 53

La rakonto situas en Nederlando, Patro laboras en Roterdamo...

Gerrie van Geffen, or., La Gazeto, 73 (dec. 1997), p. 14

... tropika Sri-Lanko. Belega lando kun tre interesa kulturo kaj neatendita konekzistado de religioj. Sed ĝia historio estas ege malkvieta, kun interna milito kaj internaj

konfliktoj, kiuj regule **saltigas la flamon en la paton.**

Arthur C. Clarke, or., Monato, 1998, 4, p. 9

La ĉemizo estas pli proksima al ni ol la jakso.

Karl Schulze, el la germana, B.Brecht, Trigoŝa romano, Edition Leipzig, GDR, 1977, p. 351

Ĵeti al iu bastonon en la radon.

Saksa Kriero, 71 (5/6, 1987), p. 8

Li ne frapis al si ankoraŭ la kornojn.

Saksa Kuriero, 71 (5/6, 1987), p. 8

Jen, vi, senzorgulinoj, vi ne malŝaltis la gladilon; **en via kapo loĝas birdido!**

Salvador GUMA, or., La Gazeto, 73 (dec. 1997), p. 28

Mieni al iu mielon.

Hungara Vivo

Tiele **elruliĝas lia rakonto.** Ĝi, fakte, fariĝas studo.

K.Jakobo, or., La Gazeto, 30 (okt. 1990), p. 27

Sekve, la juna gastino rapide trankviliĝis kaj finfine restis ege kontenta pri sia kuracado. En nia lando oni devas **taksi frukton ne laŭ ĝia ŝelo.**

Albisturo Kvinke, or., Monato, 1987, 1, p. 22

Evidentiĝas, ke mi havas ekz. 29 paĝojn. Aŭ forigi unu paĝon... por ke mi havu 28 paĝojn, aŭ mi devas – kiel oni diras en la germana – **elmanikigi pluajn 3 paĝojn**, por ke la paĝnombro estu 32.

Andrias Ludden, or., Internacia ĵurnalisto, 1988, 3, p. 7

Kaj mem kiel eble plej fiaskis. **Forfajfis abiturientan ekzamenon** (pri ĥemio) – simple ne ĉeestis, ĉar ŝi sciis, ke vane – kaj tial trafis en malĝustan fakon, en malĝustan jaron... Vi forridus la kirurgion!

Meva Maron, or., La Gazeto 40 (apr. 1992), p. 9

Ho ve, mi multe tro atentis surfacon de la lingvo per senfine da ĉikanoj pri vortoj (“**plukante pedikovojn**” kiel la angloj diras), ni forgesas ke ĝi povas foje diri ion!

Meva Maron, or., La Gazeto, 37 (dec. 1991), p. 27

Al Esperanto oni ofte atribuis la nekapablon beletre krei kaj por tiuj **nekredemaj “tomasoj”** tiu ĉi novelaro prezentas la siaspecan pruvilon por montri literaturajn valorojn de la lingvo Esperanto.

Zlatoje Martinov, or., Jugoslavio, Koko, 1989, 4, p. 19

Bedaŭride, sub la influo de eksterbalkanaj potencoj kaj el la komplikaj regionaj cirkonstancoj devenas “**barelo da pulvo**” kaj la vorto “balkanigo” fariĝis sinonimo de dispecigo, malunueco kaj netoleremo.

Mustafa Resulovic, or., Jugoslavio, Esperanto, 1985, 1, p. 4

En Aŭstralio okazis **granda frakaso en malgranda glaso**, koncerne uniformojn...

R.G.Robertson, or., Monato, 1992, 8, p. 13

Lia patrino nur postmilite ekkonsciis pri sia rajto sidiĝi ĉe la tablo eĉ se ĉe ĝi jam

sidas ŝia edzo... stari ĉe tablo kaj el “liaj okuloj legi la bezonataĵojn”! En la popolo ekzistas diraĵo: “**Kien mi okule, tien vi salte**” en kiu oni hodiaŭ laŭbezzone ŝanĝas la pronomojn utiligante ĝin ŝerce, priride, kritikete...

Vesna Skaljer-Race, or., Hungara Vivo, 1987, 6, p. 214

Kaj la patro kaj la etulino estis kontentaj. La popolo diras: **la lupo sata kaj ĉiuj kaproj en la kaprejo.**

Vesna Skaljer-Race, or., Hungara Vivo, 1987, 6, p. 215

Malfeliĉa estas la domo, kie la koko klukas kaj la kokino kokerikas.

Slovaka esperantisto, 1985, 6, p. 17

Kaj eble tia kongresprogramero allogos ankaŭ junulojn, ĉar la alta meza aĝo de la kongrespartoprenantoj ja devas esti por ĉiu, **kiu ne havas la okulojn en la poŝo**, averto, ke ni devas ion fari...

Mia Maatman-v.d. Storre, or., Sennaciulo, 1988, 3, p. 37

Nur brandon, nur brandon... Nu, **ĉu mi eble mortigis vian patron, ke vi nur duone plenigas al mi la glaseton!**

Vesna Skaljer Race, or., Jugoslavio, Literatura Foiro, 113 (jun. 1988), p. 20

Jen strangulo. Veste li aspektis malriĉe, sed poze, ire kaj aŭte li impresis iel eleganta. Regis nedifinebla **tensio inter liaj vestoj kaj lia cetero.**

Pejo Simono, or., Monato, 2001, 9, p. 26

Usono dekoble loĝatas kiel Kanado, kaj ĝia komercado kun Kanado ne estas tiom grava kiom inverse. Proverbo diras en Kanado: **Kiam Usono tusas, Kanado malvarmumas.**

Monato, 1988, 9, p. 10

Kaj lektoro Zachrisson ridis kaj konsistoria notario Enerot ridis kaj la generalo kaj la grafina moŝto kaj ilia longkrura dekunujara filino kaj multaj aliaj, kiuj **nun estas ombroj kaj foraj.**

F.Szilagyi, el la sveda, Norda Prismo, 1966, 3, p. 142

Li **kredis vidi** tra la lastaj kelkaj centimetroj de la fendo, kiel ĉiuj policianoj saltis al la fermiĝantaj liftpordoj **armon enmane.**

Pejmo Simono, or., Monato, 2001, 11, p. 22

Fakte, la ekzakta dato por UEA ne ekzistas ĉar **la deziro** refondi la naciajn junularon **zumis tra la movado** jam dum jaroj antaŭe...

Jozeph Truong, or., tejo tutmonde, 1997, 2, p. 5

Eble **vi** ĝis nun **kredas**, ke la dentistoj forigas kariojn? **Perdinte!** Aldone damaĝas la laboro de dentkuracistoj. Per borado ili pli kaj pli detruas dentan emajlon. [ruse: ты потерял (потерялся) – rim. de A.G.]

Dio Tortel, or., La Gazeto, 69 (mar. 1997), p. 11

Mi abomenis la oftan fabelfinon: **tiel estis, fabel’ estis, ver’ ne estis.**

Balazs Wacha, or., Literatura Foiro, 106 (apr. 2003), p. 16

“La edzeco fariĝas el amo, same kiel la vinagro fariĝas el vino”. (diraĵo de Oskar Wilde)

Kulturaj kajeroj, 1988, 2, p. 14

Kredeble la rakontstilo de Piĉ rekte malsimilas tiun de Steele: la ĉeĥo ade pensas, kontemplas, observadas, elmensigas ideojn malrapide... kaj kontraste la aŭstraliano elrakontas verajn historiojn anstataŭ **mense rondiradi la poton**. Jen du universaj, du malsame alirendaj verkistoj.

Antonio Valen, or., La Gazeto, 93 (mar. 2001), p. 21

... sed la estro... eble li faras sian plejon ... tamen li ne rilatas al ni kun **rekta koro**, se vi komprenas mian diron. Estas **io oblikva en la rilato**, mi ne povas diri alimaniere.

Johen Valano, or., Ĉu li bremsis sufiĉe, Antverpeno – La Laguna, TK-Stafeto, 1979, p. 34

Por konantoj de l' proverbo **ne iru trans rivero por alporti akvon** povas ŝajni simila afero, sendi biciklojn al unu miliardo da ĉinoj, el kiu supozeble la plimulto jam disponas tiun transportilon.

Paŭl Thorsen, or., Danlando, Monato, 1986, 9, p. 14

Frotita kaj polurita (tre sperta, travivinta).

V.Oljanov, or., Al perfektigo, Sofio, 1976, p. 36

Mia patrino **hakas miajn branĉojn** (riproĉas min severe).

V.Oljanov, or., Al perfektigo, Sofio, 1976, p. 36

Li dolĉe ŝmiras al ŝi la lipojn (multe promesas)

V. Oljanov, or., Al perfektigo, Sofio, 1976, p. 37

Ĉu vi kuraĝas senhonte diri tion? **Ignamo ridas pri manioko kaj mem estas pis-tita**. Vi estos punita, vampirino!

Fonto, 37 (okt. 1983), p. 23

Bone, mi scias, **ke ĉiu potrompitaĵo du flankojn havas**, sed kvankam kelkfoje la tribunala justico ne tute sukcesas kontentigi ambaŭ oponantojn, tamen estas granda diferenco inter verdiktoj bazitaj sur la juro kaj tiuj, kiuj estas la rezulto de trinkado de odom-dekoktaĵo.

B.Golden, or., Usono-Hungario, Fonto, 37 (okt.1983), p. 22

Kiu fuĝas – fuĝas laŭ unu vojo, sed la persekutantoj serĉas lin laŭ cent vojoj

N.Aleksiev, el la bulgara, Mercia Mac Dermott, Apostolo de libereco, Sofia pres. 1980, p. 136

En tiu ĉi mondo ekzistas kaj la paradizo kaj la infero.

N.Aleksiev, el la bulgara, Mercia Mac Dermott, Apostolo de libereco, Sofia pres. 1980, p. 19

Se ovo rompiĝas, tio estas neinvertigebla okazintaĵo. **Rompitan ovon oni ne kunlutas aŭ la rompitan ovon la forĝisto ne kunlutas.** (hungaria popoldiraĵo)

B.Golden, Ovo, 1985, 1, p. 2

Post kuirado oni ne havas grandan elekton rilate la uzon de ovo. Pro tio: **el kuirita ovo ne venas multaj kokinoj**. Alivorte, se io estas tute fuŝita oni jam ne povas rebonigi ĝin. (Hungara popoldiraĵo)

B.Golden, Ovo, 1985, 1, p. 2

Variaĵo akcentanta la limigitan utilon de ovo estas jena: **El ovo neniam estiĝas grafo**. Nur el taŭga materialo eblas fari taŭgan objekton. (Hungara popoldiraĵo)

B.Golden, Ovo, 1985, 1, p. 2

La frenezo turnas la homon interne-eksteren kiel sakon, diris Arago.

R.Rosseti, el la angla, Norda Prismo, 1957, 3, p. 132

Do ŝi tuj komencis alsuĉi la fluidan manĝaĵon, sible bruante. **Rapida manĝado damaĝas la palaton**, diris al ŝi mia patrino. Sed mi sciis, ke ŝi celis diri, ke estas malbonetikete se knabino tiel manĝas.

W.Auld, el la angla, Chun-chan Yeh, Montara Vilaĝo, Ĉina E-eldonejo, Pekino, 1984, p. 9

Margy estas kvieta, sed mankas al ŝi nenio – kiel atestas la proverbo – **silenta akvo subfosas la bordon**.

Cesaro Rossetti, or., itallingva sviso, Kredu min sinjorino, eld. “Heroldo de Esperanto”, p. 40

Estas diro pri optimismo kiel la mia: **“kalkuli kokidojn antaŭ la elkovo”**. – nun en tiun malsaĝaĵon mi mem saltis.

Cesaro Rossetti, or., itallingva sviso, Kredu min sinjorino, eld. “Heroldo de Esperanto”, p. 131

Ne, mi respondis: **“La gajno kaj la perdo rajdis duope”**. Mi nun laboras ĉe firmo...

Cesaro Rossetti, or., itallingva sviso, Kredu min sinjorino, eld. “Heroldo de Esperanto”, p. 29

Ĉe la fino de unu duonhoro, **ĉe faŭko de nokto**, ili alvenas antaŭ belan kastelon.

Christian Lavarenne, el la okcitana, Adelin Moulis, La Naŭ Veraĵoj k.a. Mirindaj Rakontoj el la Pireneoj, eld. Hejmoj de Internacia Kulturo, Francio

Plue ne estas sekreto, ke oni povas ricevi permeson por ia ajn aŭto per iom da **subtabla mono**.

Razen Manandhar, or., Nepalo, Monato, 1998, 7/8, p. 13

Sed mi ne laŭdu nin mem, ĉar kiel oni diras ĉe ni: **kiam oni dancas, nur de ekstere videblas ĉu oni bone dancas**.

Raoul Hounnake, or., Togolando, Esperanto, 1998, 3, p. 43

Sendependecon por si deziras ĉiu lerta kaj elpensema homo, ĉar ja estas prave dirite ke **nur per propraj ungoj oni povas bone sin grati**. La disvastiĝo de Esperanto en Afriko estas firme ligita al tiu sendependeco.

Nkunku Niansi, or., Zairio, Esperanto, 1997, 2, p. 37

Kiam mi estis komencanto (1934), mi serĉis en vortaro tradukon de la nederlanda vorto “patrijspoort”, laŭvorte **“perdrikpordo”**. Kun miro mi legis **“bovokulo”**! Kiu rilato ekzistas inter bovo, perdriko kaj rondaj ŝipfenestroj?

Leen Deij, or., Nederlando, Heroldo de Esperanto, 2002, 9, p. 2

UEA ja estas laŭdioma **ducent-kilogramo gorilo en la verda ĝangalo**, kiu oku-

pas la centran ekologian niĉon, lasante nemulte da spaco al pli modestaj specioj.
Stefan MacGill, or. Nov-Zelando, Internacia Pedagogia Revuo, 2001, 2, p. 23

Tuj la patro impetis al la loĝejo de la onklo: “Kial vi sendis mian filon al tiu loko? Ne endanĝerigu la instruiston. Se morgaŭ mia filo ne venos kun mi al la kampo, la instruisto kaj vi **scios kiel oni dolĉigas la maron per unu sola sukerpeco**. [ekvivalento al la rusa: покажу где раки зимуют – rim. de A.G.]

Gbeglo Koffi, or., Togolando, Kontakto, 1996, 4, p. 12

... kiam mi kun fratoj estis ĉe... nia hejmo, kaj la gepatroj estis fore, la ĉielo nigriĝis dum posttagmezo, fulmo ekbrilis, subbruis tondro, kaj **la pluvo deplonĝis**.

Jefery Padfield, el la kimra, Fonto, 261 (sep. 2002), p. 4

Fine ili haltis en iu loko **meze de nenie**. Troviĝis tie primitiva kabaneto, en kiu atendis ilin neniam rivelota nombro da aborigenoj – oni devas supozi, ke temas pri pluraj dekoj...

Trevos Steele, or., Aŭstralio, La Gazeto, 81 (jan. 2000), p. 9

Se io neniam okazos: **ruso** diras **kiam porko kun flavaj botoj grimpos en pomarbon**, angloj – **kiam infero frostiĝos**, hungaroj – **kiam ruĝa neĝo falas**...

Juna Amiko, 1990, 3, p. 5

Estis pri tio multa disparolo, kiam estis malkreskinta lia aroganteco, kaj multaj nun almemoris malnovan proverbon, ke **falon antaŭas fiero**.

Baldur Ragnarsson, el la islanda, Islandaj pravoĉoj, Eldona Societo Esperanto, Malmo, 1964, p. 44

Nome tio estis la kutima dirmaniero de Zenke. Nu, **bojanta hundo ne mordas**...

I.Nagy, el la hungara, Z.Moricz, Varmega kamparo, HEA, Budapeŝt, 1985, p. 101

Kompreneble, mi ĉiutage cerbumas pri tiu ĉi afero, kaj vi estas tiom bona amiko.

Vi kapablas meti vin en miajn ŝuojn kaj pensi kune kun mi. Dankon.

Oscar Otero, or., Kubo – Usono, Retmesaĝo al A.Gonĉarov de 24.02.2002

TEAM partoprenis kelkajn slovakajn aranĝojn, aperis ĉe la sonbenda gazeto de LF-koop., kaj poste ŝajne **eniris la tombon de silento**. Ĝiajn membrojn trafis la deviga soldatservo.

or., Esperanto, 1989, 5, p. 84

... laŭ kolorpsikologiaj esploroj praviĝis, ke niaj flago kaj stelo estas absolute maltaŭgaj por propagandaj celoj. (!) Reklamfakulo prezentis la damaĝojn de la verda koloro ĝenerale. (!) El tio sekvas, ke niaj tradiciaj flago kaj stelo do estu uzata nur en niaj internaj rondoj. (!) Ĉu tio ne signifas modeste kaj **humilige retiriĝi en la muskavernojn**?

Internaciisto, 1985, 1/2, p. 22

Nur tiam, kiam vi estos dehakintaj la lastan arbon kaj kaptintaj la lastan fiŝon vi ekkomprenos, ke monon ne eblas manĝi. (Indiana profetaĵo)

Ekoperanto, 1983, 4, kovrilpaĝe

Kelkajn anglajn idiotismojn kaj ties Esperantajn korespondadojn vidu en CEED: “learn the havd way”, **lerni per fuŝo kaj tuŝo**, lerni per sperto.

Riveroj, 1995, 10, p. 23

... ĉar tiu tre altigas la kostojn por la partoprenantoj. Ariĝas la dubindaj ekzemploj (Cubatour, Sputnik), ĈEDOK por UK Prago postulos **porkajn prezojn**.

Esperanto, 1990, 6, p. 126

... nepras kaj urĝas nun **bati la feron dum ĝi varmas, taŭga por forĝado**. Jen ni eku.

Esperanto, 1994, 4, p. 66

La organizantoj de la venontjara 5-a Kultura E-Festivalo en Kopenhago ekhavis **oranĝon en la turbano**, ĉar KEF nun okazos sub la aŭspicio de S-ro D. Tarschys... [ruse – дело в шляпе – rim. de A.G.]

tejo tutmonde, 1995, 4, p. 15

... sed nun estis la unua fojo, ke li rajdis sur propra ĉevalo. Li **svingis sin sur la selon** kaj direktis la ĉevalon for de la kastelo...

Monato, 1991, 3, p. 27

Lerte solvante du problemojn per unu faro: la hungaroj kaj nederlandanoj diras: **batas du muŝojn per unu klapo**; la rusoj – **trafas du leporojn per unu celo**; la angloj – **mortigas du birdojn per unu ŝtono**.

Juna Amiko, 1990, 3, p. 3

Se **urso staris sur ies orelo**, la ruso komprenas, ke tiu havas neniun muzikan talenton. Por la anglo necesas diri, ke **li havas ŝtofajn orelojn**, por la hungaro, **baston-orela**.

Juna Amiko, 1990, 3, p. 5

Ĉion tion kaŭzas la malriĉeco de Afriko, kie ĉiuj volas sekvi vojon cele al la luksa okupo. “**Malsatulo orelon ne havas**”. Kion la malsatuloj kaj malsanuloj povas kompreni pri la rolo de Esperanto?

Heroldo de Esperanto, 1978

Ni **partoprenas la opinion**, ke...

Scienca Revuo, VI. 24, 6, p. 222

Viandomanĝantoj vivas pli danĝere: vegetaranoj pri kiuj oni parolis kaj skribis nur mokeme, troviĝas nun sur pli alta ŝtupo kaj **ridas en manplatoj**.

Esperantista Vegetarano, 1987, 2, p. 20

Kelkfoje tia nematurulo impertinente volas instrui aŭ ordoni al aliaj. Tiam li aŭdas jenan riproĉon: **Ovo deziras esti pli saĝa ol kokino**, aŭ **la ovo instruas la kokinon**, aŭ **ovo ordonas al sia patrino**.

Ovo, 1985, 1, p. 2

Eble nun germanaj gesamideanoj sentas sin ĝenataj. Estas egale. La vero vundas kaj doloras. Krome oni devas scii, ke **pli blinda ol blindulo estas iu, kiu ne volas vidi!**

Sennaciulo, 1998, 6 (116), p. 64

elnotis Anatolo Gonĉarov (Krasnojarsk)

AŬTUNA RENKONTIĜO EN JEKATERINBURG

Dum la unua sabato de oktobro en Jekaterinburg okazis Esperanto-renkontiĝo, kiun jekaterinburga esperantistino Arina Osipova bele kaj trafte nomis “Kune aŭtune!”. Vere, ni ĉiuj renkontiĝis post longa paŭzo; restis malantaŭe la memorinda kaj eventoriĉa somero, kaj ni certe havis

kion rakonti unu al la alia. Ĝenerale, aŭtuna renkontiĝo en Jekaterinburg, kiam ni invitas geamikojn el la najbaraj urboj kaj kiam temas pri someraj E-aranĝoj, kiujn bonŝancis partopreni uralaj esperantistoj, – iĝas afero jam tradicia, ĉar ĝi akurate okazas aŭtune jam dum 5-6 lastaj jaroj.

Ĉi-foje en la luita de ni ejo de Baŝkiria Reprezentejo en Uralo, simpatia kaj sufiĉe komforta, kolektiĝis 20 partorpenantoj: 15 jekaterinburganoj kaj 5 aliurbaj esperantistoj. Eble venis ne tiom multe da homoj, kiom ni jam al kutimiĝis vidi dum la lastaj Z-tagoj ĉi tie, sed rezultiĝis tre enhavoriĉa kaj fruktodona E-renkontiĝo. Dum ĉiuj kolektiĝis, ni spektis norvegian E-filmon el la filmkolekto “Verda filmejo” de Aleskandr Osincev. Tiu 15-minuta filmeto iom komedie prezentas situacion pri E-movado en Norvegio, kie malmultaj aktivuloj spite al ĉiuj problemoj daŭre aktivas E-kampe kaj penas entuziasmiĝi la ceterajn.

*Jekaterinburganoj gratulas Pavel Veselov
okaze de lia jubileo*

Post spektado de la filmo ni aŭskultis rakontojn pri la partopreno en REK-26 en Sankt-Peterburg, fare de kelkaj uralaj partoprenintoj: Vladimir Terjohin, Galina Terentjeva, Raja Kudrjavceva, Valentin Puŝkarjov. Pri siaj impresoj pri IET en Krimeo iom rakontis Lena Uspenskaja kaj Galina Terentjeva; Galina ankaŭ montris fotojn de ŝia partopreno en E-aranĝo, organizita de M.Lineckij en Kievo. Poste ĉiuj ĉeestantoj povis aŭskulti la sonregistritan intervjuon de Aleksandr Osincev por E-radiostacio “Varsovia Vento”, kiun ili

preparis kune kun Arina Osipova. Mi povas konstati, ke tio estis tre interesa kaj la aŭskultantoj fine reagis per aplaŭdoj.

Daŭrige sekvis tre impresa rakonto pri la partopreno en du E-kongresoj en Kubo: UK-95 en Havano kaj IJK-66 en Villa El Tropic. Ĝin prezentis la partoprenintoj de ambaŭ kongresoj A.Osincev kaj A.Osipova. Ilia rakonton akompanis multaj fotoj, kiujn ni povis spekti surekrane.

Kiel lasta akordo de la programo estis rakonto de Raja Kudrjavceva kaj Nastja Golovkina pri ilia interesa kaj longdaŭra busvojaĝo tra Eŭropo al Italio kaj posta partopreno en la 77-a Itala E-Kongreso. Konvene al tiu rakonto pri Italio estis aranĝita la tablo kun regalaĝoj en la stilo de itala kuirmaniero: picoj kaj “pasta” kun la itala saŭco, kaj ĉiuj povis ĝui gustojn de itala vino kaj fromaĝo akompane de itala muziko. Tiel agrable finiĝis nia kunveno, kaj post la 22-a horo ni disiris.

Sekvatage pli malvasta kompanio (sed tamen kun ĉeesto de esperantistoj el tri urboj: Jekaterinburg, Tjumenj, Ĉeljabinsk) sidis jam ĉetoble en nia hejmo kaj priparolis komunajn E-planojn por la estonto.

Rafija Kudrjavceva (Jekaterinburg)

TAGIL ARTFAJRAS. ĈU OMAĜE AL ESPERANTISTOJ?

“Ni volus renkontiĝi sekvajare!” – tiel finiĝis la artikolo pri la unua renkontiĝo en Niĵnij Tagil, publikigita en REGo (№ 5 (54), 2009, kovrilpaĝoj 3-4). Ni renkontiĝis! La 6-an de aŭgusto nia malgranda grupo el Uljanovska regiono jam staris sur kajo en Tagil, tutkore salutita de Larisa Kuzjmenko, la ĉefa (kaj ree sola) organizantino de “Amika Rondo-2”. La renkontiĝon antaŭis dutaga vizito al Jekaterinburg kun diversaj literaturaj muzeoj, kiuj kvazaŭ intence por ni estis malfermitaj ĝis la 21-a horo. Tute nekredeble! Vespere ni spektis multajn fotojn el vivo de uralaj esperantistoj. Nokte aperis Viktoro kaj ni ĝuis fotitajn pitoreskaĵojn de Uralo. Aperis grandega deziro ekvidi ilin propraokule. Logis ekzemple famaj Cervaj Rojoj, kien afable invitis nin Viktoro. Du scivolemaj virinoj – Raja kaj mi – ne kontraŭis kaj decidis atendi la sekvan someron. Matene ni promenis kelkhore kun Raja

kun la tagilanoj

kaj Viktoro tra la urbo, vizitis preĝejon, kiun ne eblis viziti dum EsPrimo-5 pro manko de tempo. Ni longe vagadis laŭ bordostrato de Isetj, kiu estas la plej granda rivero de Uralo. Tamen kompare kun nia Volgo ĝi aspektis kiel malgranda agrabla rivereto, kien ni tre deziris mergi almenaŭ la manojn dum tiu ĉi varmega tago. Antaŭvespere ni adiaŭis niajn

geamikojn kaj jen...

Tagil. La urbo de antikvaj uzinoj kaj multaj inventistoj... La urbo de noblaj kaj fajnaj gemoj kaj kolorigitaj pletoj... La urbo de muzeoj kaj monumentoj... La urbo, kie aŭgusta Tago de Urbo tradicie komenciĝas per grimpado sur la monton Lisja (Vulpa). Ĉi-foje nia kvinopo aktive partoprenis ĝin (la feston). La urba registaro donis al ni grandegan ŝildon kun surskribo “Esperanto-

en Jekaterinburg

klubo”, zorgis pri trinkakvo (ja varmegis!), provizis nin per ludiletoj kaj skribilaro por E-konkursoj, faris kelkajn fotojn por ĵurnaloj, kaj ni ekatendis niajn vizitontojn. Verdire, ne multaj homoj interesiĝis pri nia ŝildo, ĉar samtempe koncertis popolaj dancaj ensembloj, kantis korusetoj. La plej interesaj estis infanaj elpaŝoj. Tamen ni rakontis pri Esperanto al kelkaj plenkreskuloj kaj infanoj. Certe, la infanoj ricevis donacetojn pro ilia scipovo korekte ripeti E-vortojn dum montrado de diversaj bildoj. Necesas diri, ke surmonte ĉeestis kluboj, tute ne vizititaj. Do ni festis nian malgrandan sukceson, ricevinte de la registaro skatolon kun dolĉaĵoj.

Laŭ enhavriĉa programo de Larisa ni estis ĉiam okupitaj. Ni lernis kantojn “Amazonka” kaj “Valso por amikoj”, faris multajn diversajn taskojn (al mi ŝajnas, ke Larisa havas neelĉerpeblan fantazion), tamen la ĉefa temo de nia renkontiĝo estis laŭ mia opinio teatraĵetoj. Surscenigitaj estis “Provizo” de S.Marŝak kaj “Muŝocokotuŝo” de K.Ĉukovskij. Por tio Larisa faris multajn amuzajn pupojn, kaj ni, pliaĝuloj, plenumis niajn rolojn kun granda plezuro. Krome, Larisa portis al ni multajn librojn pri Uralo, kaj vespere ni legis pri tiu mirinda regiono.

Manfarado kun E-komentoj ne estis forgesita, des pli ke en nia grupo estis bone konata manfaradistino Tatjana Iljutkina (Dimitrovgrad), kies brodaĵoj kaj ŝtofpecaj kudraĵoj troviĝas en nia uljanovska urba muzeo. Du metiejojn aranĝis Larisa

pupa teatraĵeto

mem, ĉar ŝiaj hobiaj estas farado de ludiloj el argilo kaj kolorigo de pletoj. Certe, ni ree vizitis muzeon de kolorigitaj pletoj kaj privatan pletan metiejon. Ĉi-foje ni ankoraŭ ricevis eblecon viziti Palacon de Junularo, kie situas krea unuiĝo “Popolaj metioj”. Evidentiĝis, ke kreado de Larisa Golubeckaja estas bone konata por nia Tatjana, kaj la virinoj povis interŝanĝi sperton.

Dank’ al Dio, ĉi-foje ni trovis en Tagil du esperantistinojn. Estis tre agrable konatiĝi kun Nadejda Kotenkova, kiu invitis nin gimnastiki en “Klubo de rosmaroj”. Ŝi devigis nin ne ĝeni kaj sporti. La plej bona sportistino estis Ljudmila Sedova (Dimitrovgrad), kiu mem gvidas gimnastikan sekcion en universitato por pliaĝuloj. Post ekzercoj estis granda plezuro mergiĝi en Tagilan lagon. Ho, Tagila lago! Mi memoris la pasintjaran viziton al Tagil kun Oljga Terentjeva, kiam ni veturis per ŝipeto laŭ la lago. Kaj jen rigardu! La sama ŝipeto, la sama ŝipestro, bonega vespera vetero kaj malrapida ŝipeta glitado sur laga akvo!

La lastan tagon ni trovis tenisplaceton, kiun posedas eksa esperantistino Irina Spicina. Ŝi promesis al ni instrui tenisludon en la estonta jaro – ankoraŭ unu eblo por sporti.

ni gimnastikas

La sekvan tagon ni renkontiĝis kun Svetlana Purtova, kiu interese rakontis al ni pri arkitekturaj vidindaĵoj de Uralo. Post tiu rakonto ni tre deziris viziti Visim aŭ Uralec. Tamen tio ne eblis pro la trajna horaro. Tamen ni ne ĉagreniĝis. Estos preteksto por la tria vizito al Tagil. Tio indas! Anstataŭe ni vizitis

Kljuĉiki, kie troviĝas ripozdomoj, sanatorioj kaj kapelo, dediĉita al iamaj troviĝintoj en la malliberejo “Tagillag”. Tiu ĉi kapelo famas pro porcelana altaro. Promeno tra bonodora konifera arbaro faris tiun tagon neforgesebla.

Kaj ankaŭ vojaĝo al Nevjansk, komence ne planita, sed laŭ mia peto plenumita, ĉar neniu krom mi vidis tiun miraklon – klinitan turon kun riĉa pasinteco. Ĉi-foje min impresis ankaŭ monumento, dediĉita al Nikita Demidov, la mastro de fera imperio, kune kun Petro la Unua, laŭ kies ordono aperis tiu imperio en Uralo. La monumento situas sur bordo de lageto proksime al la klinita turo kaj restaŭrita katedralo. Entute, la ensemblo aspektas majeste.

Ankoraŭ du kialoj gvidis nin al Tagil. Pasintjare ni vizitis Bianki-muzeon kaj nevinon de Vitalij Bianki. Dum tuta jaro nia klubo daŭrigis tradukadon de liaj rakontoj. Nun aperis proveldono, kaj ni uzis eblecon revidi niajn geamikojn. Nia vizito al la muzeo komenciĝis per laŭtleĝo de lia biografio tradukita de Lilija Burgar (Volgodonsk). Poste nin akceptis la direktorino de junulara centro “Meridiano”, kie lokiĝas la muzeo kaj zooanguleto, en kiu loĝas erinacoj, testudoj, fiŝoj ktp. Ni

donacis al la muzeo nian rakontareton, kiun partoprenis ankaŭ niaj geamikoj el Peterburg (E-klubo “Espero”), Elektrostalj (Klara Ilutoviĉ), Ijevsk (Bronislav Ĉupin), Dimitrovgrad (Tatjana Iljutkina). Tri tradukitajn rakontojn oni povas legi en REGo № 4 (59), 2010. Ĉe ronda tablo temis pri novaj projektoj. La okdekokjara nevino de Vitalij Bianki bone memoris nin kaj ĝojis pri nia vizito. Bedaŭrinde ni ne povis longe resti ĉe ŝi, tamen ni atente aŭskultis ŝiajn rememorojn, mirante pri ŝia memorkapablo.

sur Vulpa monto

Trifoje ni ĝuis artan fajraĵon: vespere post nia alveno, dum Tago de Urbo kaj vespere antaŭ nia forveturo. Ĉio aspektis, kvazaŭ la urbo salutis tiamaniere esperantistojn kaj ilian penadon prezenti al urbanoj tiun mirindan kaj riĉan lingvon – Esperanton.

Tute nerimarkeble forflugis la semajno. Nun ni scias ĝuste: unu semajno ne sufiĉas, du semajnoj ne sufiĉas. Eble sufiĉos monato. Ĉu vi ne kontraŭas, Larisa?

Margarita Karceva (Uljanovsk)

JUDO KAJ RABISTO

Juda komercisto iras ekster la urbo. Subite aperas antaŭ li armita rabisto.

Rabisto: Donu al mi vian monon aŭ mi pafmortigos vin!

Judo: Mi donos al vi mian tutan monon, sed mi havas hejme suspektaman edzinon, kiu opinios, ke mi malgajnis la monon ĉe kartludado. Do, por ke ŝi kredu al mi ke kaptis min rabisto, mi petas vin unue pafi tra mia mantelo. La paftruos estos mia pruvo al ŝi.

Rabisto: Bone. Mi pafas tra la mantel-rando (li pafas).

Judo: Nun mi petas vin pafi denove tra mia mantelo, por plia certeco.

Rabisto: Jen (li pafas)!

Judo: Denove, mi petas, nun tra la rando de mia ĉapelo (la rabisto pafas).

Judo: Kaj nun plian fojon, ĉar mia edzino estas tre suspektema (la rabisto pafas).

Judo: Plian pafon, mi petas.

Rabisto: Sed mi ne plu havas kuglojn.

Judo: Se vi ne plu havas kuglojn, kial do mi donu al vi la monon?..

juda humuraĵo de Josef Shemer

Fidela ano de la E-klubo "Lev Tolstoj" V.Edelŝtejn la 18-an de novembro atingos estimindan aĝon – 90 jaroj! Nun ni publikigas okaze de tiu elstara evento la aŭtobiografion de nia verva tradukanto de la rusa poezio al Esperanto.

Vladimir Edelŝtejn

IO PRI MI

(rakonto, farita en la E-klubo "Lev Tolstoj" 16.03.2000)

1. Vi, ŝajne, volis, ke mi rakontu pri mi. Nu, jen, mi sidas antaŭ vi kaj pripensas, kion al vi diri. Mi estas Edelŝtejn Vladimir Aleksandroviĉ. Kiel vi vidas, mi estas sufiĉe juna homo. Interalie, antaŭ sep jaroj mi verkis versaĵon, kiu finiĝis per tiaj linioj:

Мне – четырежды восемнадцать!

Я – четырежды молодой!¹

Kiel mi ĵus diris, de tiu tempo ĝis nun jam pasis sep jaroj, do, hodiaŭ mi estas pli ol kvaroble juna. Kaj plue, certe, mi

ankoraŭ juniĝos kaj juniĝos tiel ĝis la fino mem.

2. Kiel ĉiuj decaj homoj, de la infaneco ĝis 1939 mi lernadis en mezlernejo. Tuj post tio mi studentigis en mekanika-matematika fakultato de Moskva Ŝtata Universitato kaj studis tie kun du paŭzoj – kun du truoj, dum kiuj mi estis devigita militi: la vintron de 1939-40 – en la finna milito kaj dum la jaroj 1941-45. Heroaĵojn mi ne faradis, sed penadis konsciencie plenumi mian devon.

3. Tiamaniere, mia universitata studado, truhava kiel svisa fromaĝo, trovis la finon post 10 jaroj, kaj printempe mi devis preparadi min al la ŝtatekzamenoj. Sed estis 1949 – la kulmina jaro de kampanjo pri batalo kontraŭ kosmopolitismo, kaj vi komprenas, ke homoj kun tiaj "kosmopolitaj" familinomoj, kiel la mia, estis danĝeraj por Komunista partio kaj Soveta potenco. Rezulte mi estis eligita el la partio, al kiu mi aniĝis dum la milito, kaj kune kun kelkaj similaj "kosmopolitoj" estis forpelita el la Universitato, ricevinte, tiel dire, "lupan bileton".

4. Tiutempe mi ne estis moskvano, ĉar kune kun miaj gepatroj loĝis en vilaĝo apud la urbo Pavlovskij Posad² de moskva regiono. Post duonjaro da longaj sed malsukcesaj serĉoj de iu laboro mi fine dungiĝis en la uzino de leĝera maŝinkonstruado en la urbo Elektrostalj kaj fariĝis lernanto de frezisto. Tie mi laboris kiel frezisto dum unu jaro. Poste mi sukcesis ricevi laboron de instruisto pri matematiko en lernejo por laborista junularo³ en la urbeto Obuĥovo de Noginska

¹ Mi havas kvaroble dek ok jarojn!

Mi estas kvaroble juna!

² Pavlovskij Posad, Elektrostalj, Noginsk – urboj, troviĝantaj je 60-70 km oriente de Moskvo

³ Vespera lernejo

distrikto. Post kvar jaroj mi transloĝiĝis en Moskvon kaj pli ol kvaronjarcenton instruis matematikon en lernejo por laborista junularo.

5. Mi devas menci i ankaŭ tion, ke en 1958 oni nuligis ĉiujn akuzojn kontraŭ mi kaj repartianigis min (malgraŭ tio, ke mi ja ne ŝanĝis mian “suspektindan” familinomon). Poste, laborante en lernejo, mi koresponde studis kaj en 1970 ricevis diplomon de Moskva ŝtata pedagogia instituto. Poste mi laboris kiel instruisto en tiu instituto dum ok jaroj.

6. Post la pensiigo mi ĉesis labori instruiste, tamen eklaboris kiel inĝeniero pri scienc-teknika informado en Eksperimenta uzino de gisa maŝinkonstruado “Krasnaja Presnja”, kaj laboris tie sep jarojn. Atinginte la aĝon 70 mi forlasis la laboron.

Dum lastaj tri jaroj mi gvidis fakultativan elementan kurson de Esperanto ĉe Katedro de humanaj sciencoj en Kemi-teknologia Universitato je la nomo de Mendeleejev.

Jen tia estas la listo de miaj laboroj kaj oficoj.

7. Nun kelkaj vortoj pri miaj marotoj.

La tutan vivon mi ŝatis legi beletron, aparte historiajn romanajn kaj humurajn librojn. Lastatempe mi legas malpli multe pro manko de tempo kaj ĉefe – pro malboniĝo de la vidkapablo. En junaĝo al mi plaĉis ŝako kaj iomete retpilko.

8. De la infaneco min logis poezio. Mi sciis parkere multe da versaĵoj de diversaj poetoj. La plej ŝatataj miaj poetoj estis – kaj restas – Puŝkin kaj Majakovskij. Sed ankaŭ multaj aliaj al mi plaĉas. Mi mem laŭ miaj kapabloj jam delonge verkas poeziaĵojn. La unuan, tute senhelpan, versaĵon mi verkis estante 9-jara, kaj ĝis nun poiomete verkas. Sed mi ne penas publikigi ilin. Mi ŝatas la procedon de verkado kaj poste legas la versaĵojn en amika rondo aŭ al miaj kolegoj. Ofte miaj versaĵoj aperadis en murgazetoj, aliaj sonis en vesperkunvenoj. Kelkaj miaj versaĵoj de la 60-aj jaroj, dediĉitaj al kosmaj flugoj, nun estas en la Muzeo de kosmonaŭtiko en Stela Urbeto, kaj mi zorge konservas opiniojn de la kosmonaŭtoj pri ili. Dum jubileo de Puŝkin mi voĉlegis mian versaĵon “Puŝkin lumas” apud lia monumento. Tri versaĵoj de la 40-aj jaroj pri la milito estas publikigitaj en la poemkolekto “Liriko de amatoroj de fervojoj”, eldonita en Moskvo en 1998. Krom tio kelkajn miajn tradukojn el la rusa en Esperanton vi povis aŭdi en kunvenoj de tiu ĉi klubo kaj legi sur paĝoj de “Cerbe kaj Kore”.

9. Koncerne cirkonstancojn de mia aliĝo al Esperanto, tio estas aparta novelo. Mia esperantiĝo povis okazi en 1938, sed pro nependaj de mi cirkonstancoj estis prokrastita je 50 jaroj.

Tio okazis tiel. Iam en miaj lerneaj jaroj trafis miajn manojn la revuo “Mejdunarodnij jazik” – organo de Sovetrespublikara Esperantista Unio. Mi ŝatis ĉion neordinaran kaj tial ekinteresiĝis pri la internacia lingvo, al kiu estis dediĉita tiu revuo, kaj poste ekdeziris ĝin ellerni kaj aliĝi al esperantistaro. Kiel mi memoras, somere de 1938 mi venis el Pavlovskij Posad al Moskvo kaj venis laŭ la adreso ĉe la strato Spiridonovka, 15. En la korto, kie devis esti la eniro, mi trovis pordon, kiu estis ŝlosita kaj sigelita. Tre surprizita, mi turnis min al iu virino, kiu balais la korton, por klarigo. Kaj ŝi diris al mi: “Karulo, rapide foriru de ĉi tie. Ilin oni hieraŭ arestis”. Mi, ege mirigita kaj eĉ timigita, forlasis la korton. Poste min

atingis onidiroj, ke tiu E-centro estis nesto de diversaj fremdlandaj spionoj, precipe japanaj. Do, mia deziro tiam restis nerealigita.

10. De tiu tempo pasis multaj jaroj – ne du, kaj ne dek, sed kvindek! Kaj subite fine de somero 1988 en iu elsendo mi aŭdis anoncon pri varbado al kursoj de Esperanto ĉe kulturdomo sur la strato Volhanka. Mi tuj rememoris mian antikvan revon kaj senprokraste venis al la unua kunveno. Tiel mi konatiĝis kun Anatolo Gonĉarov, finis la kurson por komencantoj, kiun li gvidis, poste kurson por progresantoj kaj aliĝis al la klubo “Lev Tolstoj”, en kadroj de kiu iomete lernis en rondeto de tradukistoj sub gvido de Nikolao Gudskov.

Nun, krom la membreco en “Lev Tolstoj”, mi partoprenas agadon de moskva klubo de sciencistoj-esperantistoj “Scio” kaj subtenas rilatojn kun E-Klubo de blinduloj “Moskvanoj”.

Do, jen kia historio.

KOMPAROJ KAJ IMPRESOJ PRI DU NACIAJ KONGRESOJ

Ĉi-somere mi ne partoprenis UK-on, kiu okazis tro fore, en ekzotika lando Kubo. Sed bonŝance mi sukcesis partopreni eĉ 2 naciajn kongresojn. Tiuj estis nia 26-a REK (Rusia Esperantista Kongreso), kiu pasis fine de majo – komence de junio en Sankt-Peterburg, kaj la 77-a Itala Esperanto-Kongreso, kiu okazis la 21-28-an de aŭgusto en Lignano (Linjano).

Ambaŭ kongresoj lasis al mi multajn belajn rememorojn. Sed mi ŝatus ne nur trakti miajn impresojn pri tiuj du eventoj, sed eble ankaŭ iom kompari ilin, trovi ion komunan por ili ambaŭ kaj samtempe ion malsaman, kio ilin diferencigas.

Do, mi komencu de tio, ke ambaŭ kongresoj estis jubileaj: REK-26 estis dediĉita al la 100-jariĝo de la unua Rusia E-Kongreso, okazinta en Sankt-Peterburg en 1910, kaj la 77-a Itala Kongreso – al la 100-jariĝo de Itala E-Movado. Pri tiuj ĉi jubileoj temis en apartaj antaŭplanitaj programeroj (prelegoj, prezentadoj) dum la pasintaj kongresoj.

Kvankam Sankt-Peterburg kaj Lignano estas absolute malsamaj urboj kaj laŭ la grandeco, kaj laŭ la geografia situo (Peterburgo estas granda norda urbo ĉe la Balta

maro, kaj Lignano – malgranda suda ripozurbeto ĉe la Adriatika maro), en ambaŭ urboj dum la kongresoj regis festa etoso: en la ĉemara feria urbo Lignano somere ĉiam estas festo kaj brilas la suno, multas homoj, sonas muziko, dancas fontanoj ktp; kaj en Sankt-Peterburg ĝuste dum la kongrestagoj okazis festo de la urbo, kaj multaj partoprenantoj povis

vidi ĝin sur la urbaj stratoj, dum salutpafado, dum la ekskurso al Peterhof-palaco.

Ambaŭ kongresoj ofertis sufiĉe varian, interesan, pensovekan programon, klerigan kaj kulturan, kun multaj elektelecoj el paralele okazigataj programeroj: prelegoj, prezentadoj, spektakloj, koncertoj, ekskursoj... Tamen en la itala kongreso la programo estis iom pli riĉa kompare al nia rusia. En ĝia kadro okazis seminarioj, kiujn gvidis vaste konataj internaciaj fakuloj: seminarion pri “Lingvaj rajtoj en Eŭropo” gvidis Zlatko Tišljar, seminarion “Didaktiko en Esperanto” – Katalin Kovats. Krome estis diversnivela E-kurso: komencantojn instruis Anna Lowenstein, kun progresantoj okupiĝis Grazina Opulskiene. Okazis ankaŭ ekspreskurso de la itala lingvo, kiun gvidis profesoro pri lingvistiko el Parmo Davide Astori (kiu gvidis ankaŭ ĉiuvesperan filozofian disputon pri Homaranismo).

Dum la itala kongreso dezirantoj povis fari IIE-ekzamenon kaj akiri internacie validan diplomon, cetere dum la kongreso ĉirkaŭ 20 partoprenantoj sukcese ekzameniĝis laŭ la nivelo C1 de la Eŭropa referencadro. Dum ambaŭ kongresoj okazis libroprezentadoj kaj funkciis libroservo: en Sankt-Peterburg ĝi ofertis librojn, eldonitajn en nialandaj E-eldonejoj, sed en Lignano estis libroj ankaŭ de alilandaj eldonejoj.

Dum 2 tagoj de REK-26 sukcese pasis Konferenco de REU, dum kiu estis akceptitaj raportoj de la pasintjaraj estraranoj kaj de la Kontrol-revizia Komisiono, estis analizita situacio en la landa E-movado. La plej grava tagordero estis certe elekto de la nova Prezidanto kaj de la Estraro.

La partoprenantoj de ambaŭ kongresoj povis ĝui riĉan ekskursan programon: dum la rusia tion ebligis la kongresa urbo mem, belega kaj alloga Sankt-Peterburg, kun siaj mirindaj ĉirkaŭaĵoj; la itala kongreso okazis en la ĉarma feria urbeto Lignano Sabbiadoro (Linjano Orsabla), situanta meze de la vojo inter la fabela Venecio kaj eŭropega Triesto kaj sufiĉe proksime al Verono, same tre turisme allogaj urboj, vizitindaj por interesaj ekskursoj.

En ambaŭ kongresoj min ĝojigis kultura programo el multaj koncertoj, spektakloj, prezentadoj aŭ filmoj, ĉiutage kaj vespere sur la scenejo paradis vaste konataj Esperanto-artistoj kaj kantistoj. Kelkaj el ili partoprenis kaj elpaŝis en ambaŭ kongresoj, sed mi plezure vizitis ankouraŭ fojon la koncertojn de Ĵomart kaj Nataŝa, de Mikaelo Bronŝtejn, la koncerton kaj spektaklon de Georgo Handzlik, des pli ke en alia halo kaj inter alia publiko ili ne povas tutsame ripetigi kaj ĉiam

havas aliajn nuancojn. Aldone al la jam menciitaj koncertoj, en Lignano mi ne nur ĉeestis, sed ankaŭ dancis dum la koncerto de JoMo; la unuan fojon aŭskultis E-kantistojn: Amir el Danio kaj Manuel el Italio. Dum nia REK-26 mi plezure spektis teatraĵojn, prezentitajn de gejunuloj el Moskva E-klubo “EK-MASI”.

Ambaŭ kongresoj rezultigis sufiĉe internaciaj: la rusan partoprenis pli ol 200 partoprenantoj el pli ol 10 landoj ka la Italian – 332 partoprenantoj el 37 landoj, kaj dum malferma ceremonio tie kaj tie la ĉeestantojn salutis reprezentantoj de diversaj landoj. Krome, dum la Itala kongreso okazis Internacia Movada Foiro, kiam ĉiu landa E-asocio sur la disponigita tablo devis iel prezenti sian E-agadon. Tiu bona ideo komenciĝis de UK en Florenco, en 2006, kaj la unuan fojon italoj importis ĝin al sia nacia kongreso. Ĉar mi jam dufoje akceptis la taskon respondi pri la tablo de REU dum “Verda Foiro” (dum UK en Florenco kaj ĉi-foje), mi povas fiere diri, ke ambaŭfoje nia tablo tre bone funkciis.

Precipe al mi plaĉis, ke dank’ al amika helpo de kelkaj niaj esperantistoj: Svetlana Smetanina, kiu disponigis librojn kaj revuojn; Mikaelo Bronŝtejn, kiu

gitarludis, kantis ĉe la tablo niajn “orajn kantojn” kaj subskribis siajn librojn por aktivaj legantoj; juna 10-jara esperantisto Miĉjo Savjolov, kiu kune kun mi bonvenigis la vizitantojn kaj respondis iliajn demandojn en bona Esperanto, – ni sukcesis vekti multan atenton: la vizitantoj volonte haltis

ĉe nia tablo, trinkis la rusan kvason, gustumis *suŝkojn* kaj arbarajn nuksetojn, foliumis librojn kaj revuojn kaj ofte ion aĉetis, rigardis la fotojn, cetere, de REK-26 en Sankt-Peterburgo, kaj scivolis pri la E-movado en Rusio.

En la Sankt-Peterburga kongreso dum la unua vespero okazis komuna koncerto, kiun partoprenis diverslandaj artistoj kaj kantistoj, en Lignano dum la lasta vespero okazis simila Internacia Vespero, kiu finiĝis bele kaj inspire per la dank-kanto al la organizantoj, kies tekston verkis, cetere, nia rusia esperantisto Mikaelo Bronŝtejn. Sur la scenejo po unu el ĝiaj strofoj kantis Mikaelo mem, Georgo Handzlik, Johanna Choroszuca, Ĵomart kaj Nataŝa kaj la refrenon ĉiam tre entuziasme kunkantis la tuta halo, kaj tio plej elokvente montris, ke la italoj sukcesis krei dum sia kongreso bonegan internacian etoson, kiu por ĉiam restos en la memoro. Same restos en la memoro varmo de reciprokaj kontaktoj; frandado de bongustaĵoj el Friula regiono de Italio, gustumado de italaj vinoj kaj fromaĝoj, kiujn bonege okazigis italoj. Mi opinias, ke ĉio ĉi helpas por plia interhoma kaj interkultura alproksimiĝo.

Bedaŭrinde la organizantoj de ambaŭ kongresoj ne sukcesis eviti diversajn organizajn malglatatojn kaj tial ne mankis certa dozo da kritiko flanke de la partoprenantoj de ambaŭ aranĝoj.

Dum la 77-a Itala kongreso oni kritikis longdaŭran atendadon en la vico por registriĝo kaj enhoteliĝo.

Dum la ekskursita tago en Venecio estis tro grandaj ekskursgrupoj kaj trovitaj tre malviglaj ĉiĉeronoj por rondiro tra la bunta urba tumulto. Ankaŭ dum nia REK-26 multaj kritikis malbone faritajn servojn. En la flughaveno la eksterlandajn esperantistojn, venintajn en antaŭkongresa tago, renkontis personoj absolute ne parolantaj Esperante. Krome, la venintaj gastoj devis longe atendi aliajn kongresanojn, alflugontajn per pli malfruaj aviadiloj, kaj nur tiam oni veturigis ilin al la hoteloj, kvankam tiun renkonto-servon eksterlandaj samideanoj pripagis per eŭroj. Multaj plendoj rilatis ankaŭ la pripagitajn ekskursojn: ie oni tre longe atendis, ie la buso, kiu vojaĝigis ekskursantojn, lasis ilin kaj forveturis kune kun iliaj aĵoj. Mi mem dum REK-26 spertis miskomprenojn en rilatoj kun la ĉefa organizantino Anna Butkeviĉ. Malatingo estas ankaŭ tio, ke REK-26 evidentiĝis tiom malprofita kaj postulis grandan monsumon el la kaso de REU por kovri ĉiujn elspezojn, kvankam krom la aliĝkotizoj kaj pripagitaj servoj, dum la kongreso oni kelkfoje kolektis monon ankaŭ por la salono dum vesperaj aranĝoj. Kompreneble, ankaŭ tio provokis konformajn komentariojn.

Mi ne scias, sed eble ĝuste pro tiaj organizaj mankoj dum REK-26 ĝis nun neniu el rusianoj skribis por REGo siajn impresojn, kvankam ĝi estis ja unu el la plej gravaj ĉi-jaraj E-eventoj en Rusio. Krome, laŭ mia propra opinio, dum REK-26, malgraŭ la multo bona kaj sukcesa, la organizantoj ne sukcesis krei tiun bonegan etoson, kiu povus unuigi ĉiujn partoprenantojn, kiel tio okazis en la 77-a Itala Kongreso. Mi pensas, ke malhelpis ĝin krei manko de unuanimeco kaj pozitiva kunlaboro en la organiza REK-teamo. Oni simple disdividis laborkampojn, kaj ĉiu strebis plenumi siajn taskojn, iel tolerante la aliajn, sed ne tre akorde ĉiuj kunagis. Sed ni scias, ke iuj iniciatoj bone funkcias nur dank' al bone organizita gvida teamo, kaj nur tiam eblas krei la etoson, emocii kaj "fajrigi" do ĉiujn ceterajn. Mi lasas vin, karaj gesamideanoj, denove pripensi tiun ĉi aferon. En 2006 mi bonŝancis partopreni Japanan E-kongreson en Jokohamo, kiu restas en mia memoro kiel zorge farita kaj tre sukcese okazigita, ĉar sentebliis ĉiupaŝe granda respondeco de japanaj esperantistoj pri ĉio; mi admiris tion, kiel ili harmonie

kunagis, kiel akurate ĉio komenciĝis kaj la plej gravaj programeroj ne malhelpis unu al la alia. Mi ne memoras eĉ unu organizan malgataĵon tiam. Kompreneble, organizi tiajn grandajn E-aranĝojn kiel naciaj E-kongresoj ne estas facila afero, kaj mi dankas la organizantojn de ambaŭ E-kongresoj, kaj de la 77-a Itala Kongreso, kaj de REK-26, kiuj alfrontis tiun ĉi malfacilan taskon, kaj esperas, ke tiuj du eventoj restos memorindaj por la partoprenantoj.

Rafija Kudrjavceva (Jekaterinburg)

VELURA GelERT-2010

La 17-an – 19-an de septembro en Gelnĝik okazis neatendita mikrorenkontiĝo de 5 geesperantistoj: Lilija Burgar (Volgodonsk), Pavel Kajsin (Moskvo), Marina Kocarj (Krasnodar), Valentina Goldobina kaj Svetlana Kudaŝkina (ambaŭ el Gelnĝik). La geesperantistoj konatiĝis kaj amikiĝis dum GelERT-2009 en Krinica kaj GelERT-2010 en Betta. Lilja kaj Marina ankaŭ partoprenis TILE-2009 en Soĉi, REK-26 en Sankt-Peterburg.

Pavel Kajsin venis en Volgodonskon komence de septembro por simpla vizito al sia fratino, Lilja, kiu tre aktive skajpis kun sia amikino V.Goldobina. Tiel naskiĝis ideo de la renkontiĝo. Post ricevo de invito veni al Gelnĝik kaj ripozi kune ĉe V.Goldobina en malgranda Esperanta kompanio, M.Kocarj rapide konsentis, tuj aĉetis busbileton!

La programo de la surpriza renkontiĝo – daŭrigo de GelERT-2010 – estis vasta kaj interesa. Sabate, la 18-an, geesperantistoj plezuriĝis naĝante en vere “velura” maro! Ĝia temperaturo estis +25°. La maro tute senventis, la varmaj akvo kaj suno karegis ĉiujn ripozantojn sur la urba plaĝo. Inter naĝantoj nemalproksime de la bordo trankvile ŝipetis sovaĝa anasparo, de tempo al tempo plonĝanta kaj tute malaperanta sub la akvo. Post iom da tempo ili reaparadis havante fiŝeton en la beko. Tio al ni memorigis reveni la gastaman hejmon de Valja kaj ŝia edzo Volodja por tagmanĝi kaj nelonge ripozi. Interalie, ĝis la renkontiĝo Volodja interesiĝis nur pri sporto. Valja eĉ timis, ke al li ne estos interese en nia kompanio. Sed, male – en la fino de Velura GelERT-2010 Volodja jam salutis kaj adiaŭis nin Esperante!

Vespere al nia kompanio aliĝis S.Kudaŝkina. La tuta grupo faris bonegan promenon tra la bela Gelnĝika bulvarado. Ĉiuj multe fotis por memoro. Pleje impresis la geesperantistojn fontanoj! La akvo malrapide leviĝis, poste

malleviĝis, ŝanĝis formon kaj koloron. Poste oni spektis subitan donacon de la sorto – fajroverkon super la maro!

Dimanĉe, malgraŭ malfrua enlitiĝo la antaŭan vesperon, ĉiuj vekiĝis je la 7-a matene, ĉar de la kuirejo fluis bongustegaodoro

de fritita je oleo terpomo kun cepo! Estis tre simpla bongustega matenmanĝo! Dankon, gastama majstrino Valja!

En sanatorio, kie laboras Valentina kaj Volodja, ni pasigis duontagon, promenante laŭ la parko, ĝuante la belan aŭtunan naturon, naĝante en la karesanta maro, kantante Esperante! Post tagmanĝopaŭzo en la kabineto de Valja, ni busveturis al vilaĝo Kabardinko proksime de Gelengik.

Ĝis la vespero Esperanta amikar' restis en tiu ĉarma anguleto, vizitante "Malnovan Parkon", vere similan Paradizon artefaritan. La revon de la tuta vivo antaŭ kelkaj jaroj efektivigis Aleksandr Ivanoviĉ Aleksejev, ĵurnalisto laŭ profesio, konstruisto, arkeologo, historiisto laŭ animo. Kontraŭ propra mono li konstruis la parkon, kie en diversaj anguletoj troviĝas konstruaĵoj de antikvaj Egiptujo, Grekujo, Romo, Japanujo, Hindio... Ĉirkaŭe kreskas raraj specimenoj de arboj kaj floroj, diversaj komponaĵoj ĝojigas la okulojn de vizitantoj. Estas permesate eniri egiptan minipiramidon; sidi sur minisfinkso; viziti minipalacon de Zeŭso; ekscii en la laŭbo de pekoj la plej nebonan sian trajton por poste forigi ĝin; peti plenumi sian deziron al japana dio; ĝui la vidindaĵon de la tuta parko, starante sur la alta observloko de kavalira turo... Oni rajtas simple sidi sur multnombraj benkoj kaj ŝtonegoj, ripozi, aŭskulti la agrablan flustradon de akvofalo artefarita... Ni, feliĉuloj, sukcesis iom stari kontraŭ "ploranta" ikono de Iverskaja Dipatrino en la Muzeo de Kaŭkazio! Post preskaŭ 4 horoj da vagado en la Parko ni sukcesis nur rapide viziti la bordon de la maro, vidi sunsubiron kaj ne malfrui al la buso ĝis Gelengik!

La Velura GelERT-2010 finiĝis per adiaŭa bongustega vespermanĝo, kuirita de nia nova amiko, Volodja. Sentebliis, ke la ideo de Esperanto kaj esp-istoj mem al li plaĉis! Naskiĝis la ideo fari la renkontiĝojn Velura GelERT tradiciaj! Bv. aliĝi al GelERT-2011 kaj poste – al Velura GelERT!

Marina Kocarj (Krasnodar)

PROVERB-TRADUKOJ, POR VIA ATENTO, SED SEN KOMENTO.

Deĉifrinte kun ega peno la manskribitajn leterojn por ĉi publikaĵo mi komprenis lasi la projekton. Mia anonco en la retlisto <reu-agado> ne alportis personon dezirantan okupiĝi plue pri la proverboj. Mi min turnis al du konkretaj spertuloj kaj ricevis ankaŭan neon.

Feliĉe la materialoj pri la E-riĉeco estas plejparte pretaj, sekve miaj publikaĵoj aperos plue sen aldona streĉiĝo de la feblaj okuloj.

Sekve ĉi-artikole mi metas senkomente nur la opiniojn de la partoprenantoj (kiel proponas A.Surnakin kaj parte V.Laptev, vd. sube) kaj tradukvariantojn, kiujn komentu ĉiu aparte, ĉu E-klube, ĉu duope, sendante ankaŭ al mi.

Libera tribuno

Klara Ilutoviĉ: *Grandan dankon al vi pro viaj tradukaj taskoj. Ili ne nur evoluiĝas la cerbon. Ili, verŝajne, ankaŭ savas ĝin de la Alzheimer-malsano aŭ almenaŭ malrapidiĝas ĝiajn teruraĵojn por grandaĝuloj.*

Svetlana Konjaŝova: *Mi ne povas konsenti kun via komento okaze de la proverbtraduko “Муж и жена – одна сатана”. Mi ne havas eblecon rigardi la Dalj-proverbaron, sed eblas rigardi aliajn fontojn:*

“La rusaj proverboj” (M. 1988) sub la redaktado de V.P.Anikin: “La alfabeto metodo precize fiksas kaj starigas sur konvenajn lokojn la variantojn de proksimaj proverboj”. “Edzo kaj edzino – unu satano” situas inter “Edzo kaj edzino estas fajreroj de unu siliko” kaj “Edzo kaj edzino estas unu faro, unu korpo, unu menso”.

La rusa-angla proverbaro (S.-Peterburg, 1996) de S.S.Kuzmin, N.L.Ŝadrin: la angla: “Husband and wife have the same interests and views” – “Edzo kaj edzino havas la samajn interesojn kaj rigardojn” [eble “... kaj vidpunktojn” – rim de A.G.] ... kiel traduko de la proverbo “Edzo kaj edzino – unu satano”.

“Ja vi nun devas havi ĉion komunan, la samajn interesojn... Kiel pri ĉi tio diras la proverbo: “Edzo kaj edzino – unu satano!”” (B.Markeviĉ. Antaŭ jarcentkvarono)

““Dirite, edzo kaj edzino estas unu satano”, – des pli vi ankoraŭ longe devas esti ekzemplaj geedzoj. Vi kune iros por plenumi la taskon”. (J.Golosovskij. Volas kredi)

La Oĝegov-vortaro: “satano” – Edzo kaj edzino – unu satano (prov.: iliaj pensoj, konduto estas la sama).

La vorto “satano” estas insulta por la homo, ĝi jam portas malrozan koloron. Sufiĉas por ke ĝi laŭ ebleco ĉestu en traduko. Tamen: “Edzo kaj edzino en sia kabano estas unu satano”.

Viktor Laptev: *Kara Anatolo! Vi estas tro rigora, precipe al novicoj. Post publika vergado, kiu kuraĝos prezenti siajn “prov-erbojn”? Se Vi celas instigi la kreadon – necesas “laŭdi publike, sed intime kritiki”. Mi, ekzemple, ne havas PIV-on, do ankaŭ ne povas ĝustigi sencnuancojn.*

Valentin Melnikov: *Mi plu insistas, ke rimita traduko de origine senrimaj esprimoj – estas nepra fuŝo. Krome mi volas diri (citu miajn vortojn laŭbezzone, sed*

ne ŝanĝu ilin) – la vortaro de V.Dalĵ estas tre nefidinda fonto de proverboj (k de maloftaj vortoj en la rusa lingvo): estas pruvite, ke multon li registris nekorekte, k multon simple elpensis. Mi, ekzemple, dum la tuta vivo neniam aŭdis la esprimon “муж да жена – одна дyша”, k mem la strukturo k ritmo de tiu frazo fremdas al la rusa proverb-tradicio. (Mi parolis kun spertaj filologoj, ili konfirmis.) Do ne estas senco traduki **neekzistantajn** proverbojn. Estas tute senbaza via postulo traduki **rimite** la proverbojn, kiuj origine estas **senrimaj**. Rezulte la senco nebuliĝas, la fraz-longeco 2-3-obliĝas, aperas iu teda adasismo, k la tuto sonas plumpe k fuŝe.

Anatolij Surnakin: Mi proponas diskuti la jenon.

Teknika helpanto kolektos ĉiujn tradukojn laŭ la plano: meze de septembro, aŭ novembro ktp., kaj poste dissendos ilin al ĉiu partopreninto, vicigante ilin laŭ aboco kaj ne indikante la aŭtorojn. La partoprenintoj, ricevinte – en reta varianto – 7-10 tradukojn de ĉiu proverb, memstare elektos la tri plej bonajn, kolorigante la bezonatajn: la 1-a loko – verda koloro; la 2-a – ruĝa, la 3-a – blua, la lasta – kursive. Ĉe tio ĉiu aŭtoro ne taksu propran varianton kaj, indikante la unuan lokon, iomete prezentu propran

opinion pri la traduko. Poste ĉiu resendos kolorigitajn respondojn al la teknika helpanto.

Riĉa komercisto, serĉante edzon por sia filino, iris al edzperanto kaj diris al li: “Mi serĉas junan viron por mia filino. Ne necesas ke li estu riĉa, ĉar mia filino havas sufiĉe da mono. Li ankaŭ ne devas esti bela, ĉar mia filino estas sufiĉe bela. Ne necesas ke li scipovu danci, ĉar mia filino estas bonega dancistino. Li ankaŭ ne devas esti alta, ĉar mia filino estas sufiĉe alta. La sola kondiĉo estas, ke li estu inteligenta.”

juda humuraĵo de Josef Shemer

La teknika helpanto (TH), ricevinte reeĥojn de ĉiuj, sumos la rezultojn en poentoj: la 1-a loko – 3 poentoj, la 2-a – 2, la 3-a – 1. Ĉe tio la TH povos dissendi finajn rezultojn al ĉiu aŭtoro kaj la tradukistoj vidos rezultojn: A – kiuj tradukoj estis la plej bonaj – laŭ la poentaro de tradukoj, kaj B

– kiuj aŭtoroj estis la plej bonaj – laŭ la persona poentaro de tradukaĵoj. Rezultojn eblos sendi al REGo, sed, nepre – al ĉiu partopreninto rete! Anatolo la Unua, kiel la ĉeforganizanto, rajtas aldoni proprajn taksojn.

Tamen A.Gonĉarov, kaj ni kune, fiaskos, se diskutos tradukojn nur en Rusio, revante riĉigi Esperanton tutmonde. Mi opinias, ke ni faris la unuan paŝon kaj ekpensis pri kontaktoj kun alilandanoj aŭ – pli vere – kun la landoj kie regas la angla, germana, ĉina ktp. lingvoj, poiomete kompilante la Esperanto-proverbojn sur fundamentoj de ĉiu nacia lingvo. Sekve ni, nia Kolektivo, kontaktu mond-skale, ĉar unusola Anatolo la Unua kaj, plus, la Dua (do mi) estas bagatelo. Ni trovu samideanojn en Anglio, Germanio, Ĉinio ktp. kaj komune diskutu ideon pri kompilado de tradukaĵoj el naciaj lingvoj.

P.S. Estus bone esperantigi la rusan frazon: **Kaĵdij oĥotnik ĵelajet znatj, gde sidit fazan.** Aldonu ĝin sekvafoje – ĉu?

P.P.S. Mi ne komprenis vian rimarkon pri mia traduko: **En geedza paro – unu satanaro.** Vi skribis: **Kial ne du satanaroj, aŭ ne tri?** Edzo kaj edzino – geedza

paro aŭ dupersona anaro. Kiumaniere du personoj scipovos krei du anarojn, en kiuj minimume 4 personoj, aŭ tri anarojn, en kiuj – 6 personoj kaj tiel plu. Vi eraris, kara Anatolog.

La tradukvariantoj.

6. Речист да на руку нечист.

Klara Ilutoviĉ (K.I.): *Elokventulo kun fripona okulo. Bela parolo kun fripona volo. Bela parolo en fripona rolo. Paroloj belsonaj kun celoj friponaj. Paroloj belvestaj kun celoj malhonestaj. Lango indas laŭdon – manoj festas fraŭdon.*

Svetlana Konjaŝova (S.K.): *Li parolas majeste, sed ne agas honeste.*

Viktor Laptev (V.L.): *Babilema, sed kun honestec' problemo. Babilas elokvente, sed ŝtelas bonmomento.*

Irina Mironova (I.M.): *Parolas li sen kvoto, sed lia man' en koto.*

Nikolaj Neĉaev (N.N.): *Ĉiam li predikas pri moralo kvankam li ne estas idealo.*

Valentin Melnikov (V.M.): *Paroloj bravuraj, sed manoj malpuraj.*

Anatolo Surnakin (A.S.): *Ĉe ruzaĉa parolulo en kasejo ĉiam nulo.*

7. Голь на выдумки горазда.

K.I.: *Mizerularo elpensemas por faro. Mizerula menso lertas pri elpenso.*

S.K.: *Malriĉulo per menso lertas en viva elpenso.*

V.L.: *En malriĉegaj uloj inventemaj abundas bruloj.*

N.N.: *Inklinas malriĉul' al inventem' ĉar hardis tiun homon sorta prem'*

I.M.: *La senvesta ulo lertas pri postuloj. (Rimarko de V.M.: Alia senco: postulas oni ion de aliaj homoj, sed tiu ja mem elpensas.)*

A.S.: *Ĉe ajna senhavaĵo abundas elpensaĵo.*

8. Кто до денег охоч, тот не спит и ночь.

K.I.: *Eĉ nokte sendormas okuloj de monaviduloj (aviduloj). Kiun mon' tro ekscitas, tiun dorm' ankaŭ nokte evitas.*

S.K.: *Kies volonto de normo enormas, tiu kaj nokte ne dormas.*

V.L.: *Kiu celas la valuton – tra diurn' ne dormas tute. Se iu ĉasas monriĉecon, ne dormas tiu eĉ noktpecon.*

I.M.: *Kiu deziras monon multe, tiu ne dormas ankaŭ nokton tute.*

N.N.: *Kiu ĉiam profitemas tiun sendormeco premas.*

A.S.: *Se monakiro – ĉasa temo, okazos nepre nokte tremo.*

9. Лучшие воробей в руке, чем синица в небе.

K.I.: *Plibonas en man' pasero ol en ĉiel' ansero. Plibonas en man' paruo ol en ĉielo gruo.*

S.K.: *Plibonas pasero enmane, ol paruo en ĉielo lontane.*

V.L.: *Pli bonas en man' pasero, ol en la ĉiel' ansero.*

I.M.: *Pli bonas pasero en mano, ol paruo en ĉiela framo. (Rimarko de V.M.: Ne ekzistas tia proverbo. Oni diras: лучшие синица в руках, чем журавль в небе. Pli bonas en manoj paruo, ol en ĉielo gruo.)*

A.G.: *Evidente la proverbo iom devias depende de la regiono. Mia lerneja in-*

faneco pasis en Brjansk, kaj mi proponis la proverbon el mia memorujo. Temas, ke la pasero estas malpli valora birdo, ĉar jam “malbonigita” de la civilizo, sed la paruo pli proksimas al la naturo.

N.N.: *Pli bonas enmane paruo ol flugo ĉiela de gruo.*

A.S.: *Pli bone mane la paseron havi, ol ĉiele iun paruon vidi.*

A.G.: Bedaŭrinde neniu konis la vorton *kveri/kvero*. Malgraŭ ke ĝi rilatas al kolomboj kaj turtoj, ĝin eblus uzi alegorie al aliaj birdoj.

10. Муж и жена – одна душа.

K.I.: *Geedza bona kunvivad’ – la samanima vivopad’.*

S.K.: *Ĉe geedzoj laŭ volo fortuna animo estas komuna. Bona familio – unuanima idilio.*

V.L.: *Unuiĝas senlime geedzaj animoj.*

I.M.: *Edzo kaj edzino estas unu animo. (Pardonu min, sed nenion, krom rekta traduko, mi ne povas. Ŝajnas, ke multaj povas sendi la samon.)*

A.G. Kial vi tiele pensas? Sen longe cerbumi jenas la variant’: *Edzo kaj edzino krom intimo – estas unu animo*. Post longa cerbumado eblus pli bone traduki...

A.S.: *En geedza paro sola animaro.*

Krome venis posttradukoj.

K.I.: *Mi ankoraŭfoje provis refari miajn tradukaĵojn de jenaj proverboj:*

Kavon fosi por l’ alia lasu vin la em’ – tien trafos ja vi mem.

Preĝigitan stultulon fervor’ ne lasos ĝis sian fruntan li frakosas.

S.K.: *Kiu fosas kavon por aliulo laŭ sia em’, trafos ĝin mem. Fosita kavo por aliulo – aĉa afero, por si mem – ega danĝero. Por aliulo ne fosu kavon, en ĝi vi mem trovos malsavon.*

En la venintaj tradukoj estas laŭkvalite tuta gamo: de la tre malproksimaj de la senco ĝis bonaj tradukoj. Mi restas (opone al V.M.) ĉe mia opinio, ke eblas rimitaj tradukoj, ke eblas ne multe plilongigi la tekston, aŭ eĉ tute ne plilongigi. Kompreneble tio postulas multan penon aŭ rapidan talenton. Neplilongigojn oni povas vidi tre trafaj kribrante la tuton jam publikigitan en REGo. Sed pri la rimarko koncerne Dalj-vortaron mi dankas al V.M., ĉar liaj vortoj korespondas al mia antaŭe neklara opoziciemo al la Dalj-vortaro. Ekde nun la vortaro ne plu estas leĝo por mi.

Mi hezitas la ĉupravon de V.L. Se ne diri rekte pri la eraroj ĉe la tradukintoj, se ilin laŭdi publike kaj diri erarojn private, kiel la aliaj lernos el eraroj de la kuntradukantoj? Jes, ja, V.L. pravas ĉe grupkunsida komuna traduko de proverboj. Laŭ la leĝo de “cerbo-sturmo” (el inventiko), oni ne rajtas kritiki, sed nur ŝanĝi-perfektegi negustan varianton.

A.S. proponas interesan laŭ mi proponon pri taksado de la tradukoj. Sed ĝi taŭgas por la kolektivo de sam-E-kleraj tradukantoj. Sed en nia kazo la afero portas pli instruan karakteron kaj interŝanĝon de opinioj. Tamen ĉi-foje mi ne komentis kaj petas ĉiujn sendi siajn komentojn aŭ pritakson al mi. Ĝis nun sendas tion S.K., kiu ĉi-foje petas ne publikigi se ŝi denove estos la sola.

Kaj pri la rusa vorto *unu* mi disopinias kun A.S. pli detale. “*Unu*” portas rus-

lingve du funkciojn. Krom la senco de cifero/nombro ĝi montras la samecon (ruse: “одна и та же”) kion endas konsideri transdonante la proverbon al aliaj nacioj. (Mi iom plivastigos la ruslingvan version: “*Муж и жена одна-и-та-же сатана*”). Ja temas pri la sama satano en ambaŭ geedzoj. En la rusmenso la sentenco vice situas inter la du pli ekstremaĵoj: “Nur unu, sed ne du, satano” kaj “tute sama samspeca satano”). La propono de A.S. vastigi nian tradukadon kunlaborige al aliaj landoj portas napoleonecan karakteron. Jes, ĝi estas reala, sed nur por forta tempohava organizanto kun sanaj okuloj.

Ni estu tre dankaj al S.K. Ŝi montris al ni ĉiuj kiom formike devas procedi la tradukanto de proverboj ĉe dubaj kazoj.

Mi daŭre restas ĉe mia propono, ke la tradukantoj sendu nur unu sian tradukvarianton, sed ne montru sian variantum-kapablon. Oni mem elektu la plej trafan laŭ sia opinio.

Mi daŭre restas ĉe la ideo traduki la proverbojn nur rimite, eĉ kiam tio devigas iom (nepre nur iom) plilongigi la E-tekstumon. Oni ofte E-rimigas ankaŭ en aliaj landoj. Ekz.: *Al ĉiu bona damo porcion da bona amo* (franca), *Ju pli frue oni havas filon, des pli frue oni trovas apogilon* (ĉina), *Barbo potenca sed kapo sensenca* (Zamenhofa), ktp.

Al fino de ĉi artikolo mi komprenis la kialon publikigi la lastan porcion da proponitaj por la traduko (novembre sendotaj) proverboj (11-15). Mi petos helpon tra legi la manskribitajn leterojn kun la tradukoj, kaj la komputilekranajn mi povas legi, eĉ se preskaŭ nazotuŝe. Do, ĝis la 15-a de novembro min atingu viaj tradukkontribuaĵoj. Sukcesojn kaj kuraĝon ĉe la tradukado!

Fakte el ĉiuj specoj de E-lingva aktivado la plej **fascine interesa**, laŭ mi, estas transdoni la rusan menson al aliaj popoloj per E-lingvaj rimedoj. Nur en la dua loko de intereseco estas instrui E-ton kaj esperantismen, poste sekvas gvidi kluban vivon, partopreni E-aranĝojn, E-legi ktp. Dum mia tuta E-vivo mi revis E-traduki, sed estis pli urĝaj postuloj E-agadi kaj nun – transdoni al la movado miajn ĉelegajn elnotojn. Sed, ho ve, pro la okulproblemoj mi devas el-blureviĝi...

P.S. Mi ne eltenis kaj en polemika ardo al V.M. ekvolis rapide kaj ĉulerte montri ke laŭliaj neeblaĵoj tamen eblas. Nun mi atendas lian juĝon pri la proponoj:

6. *Parolas ŝvele sed manas ŝtele. Parolon poemas, sed la manoj ŝtelemas. Belparolas sed la manoj ŝteli volas.*

7. *Ĉifonul' ne stultas, liaj solvoj multas (...stultas, vivo-solvoj...).*

8. *Kiu monon celas, lin maldormo velas. Kiu monon pense formas, tiu nokton ja ne dormas. Kiu monon ege strebas, li maldormon noktan ŝvebas.*

9. *La paser' en man' pli bona, ol paru', ĉielon sprona.*

10. *Edzo kaj edzin' kunsortas kaj animon kunan portas.*

Estos interesaj la aprezoj de aliaj REGo-abonantoj, des plej de la eksterlandaj, pli-malpli komprenantaj la rusan lingvon (min ret-atingi: <anatolog@mail.ru>). Ĉies kritikajn opiniojn mi metos en la lastan priteman artikolon.

Anatolo Gonĉarov (Krasnojarsk)

Bulteno de REU

LA ESTRARO DECIDIS...

La 25-an de septembro okazis kunveno de REU-Estraro. Jen estas la plej gravaj decidoj, faritaj dum ĝi.

1. Akcepti kotizojn por la jaro 2011. Enkonduki novan kategorion de “membroj”.
2. Eldoni Jarlibron por 2010 kaj 2011. Strebata dato – marto 2011.
3. Lanĉi retan E-vendejon (rekoncepti la Libroservon). Strebata dato – la 01-a de junio 2011.
4. Lanĉi paperan kasan libron kaj samtempe plu subteni la elektronikan (kun statuso de “kopio”).
5. Subteni la teamon de “Grandaj vortaroj de B.Kondratjev” per la sumo 1500 rubloj.
6. Serĉi kaj eventuale koopti novan estraranon por posteno de sekretario.

Krom tio estis multaj aliaj “preskaŭdecidoj” – planataj aferoj kaj/aŭ agoj, kiuj bezonas iom da aldona laboro antaŭ oficiala anonco. Do tio signifas, ke pliaj novaĵoj aperos jam baldaŭ!

Grigorij Arosev, la Prezidanto de REU

HAVANA UK EN LA RETA KINEJO

Multaj programeroj de la 95-a Universala Kongreso en Havano estis filmitaj, kaj la registraĵoj aperos iom post iom en la Reta Kinejo de UEA. La laboro estas farata volontule kaj etendiĝos verŝajne tra du-tri monatoj. Kiel la unuajn la filmisto Franciso L. Veuthey finpretigis la programerojn “La nova Estraro sin prezentas” kaj “La Centra Oficejo respondas”, kiuj jam estas spekteblaj.

La programero “La nova Estraro sin prezentas” daŭris 1,5 horojn. En la Reta Kinejo ĝi estas dividita en tri partojn. La 50-minuta “La Centra Oficejo respondas” estas dividita en du partojn.

Reta Kinejo de UEA: <www.ipernity.com/doc/97850/home/video>.

Gazetaraj Komunikoj de UEA

LA 96-a UK: ALIĜKOMPANJO JAM STARTIS AKTIVE

Karaj geamikoj!

La 96-a Universala Kongreso de Esperanto (la 23-an de julio – la 30-an de julio 2011) okazos en Kopenhago – la ĉefurbo de Danio. Jam aliĝis esperantistoj el 38 landoj, inkluzive Rusio! La paĝaro de la Kongreso estas <www.96uk-kopenhago.dk>. Aliĝi eblas rete ĉe <http://uea.org/kongresoj/uk_alighilo.php>, aŭ pleniginte paperan aliĝilon.

La kongresa kotizo por rusiaj individuaj membroj de UEA estas 120 eŭroj en la unua aliĝperiodo (ĝis 31.12.2010). 50% rabaton ĝuas komitatanoj, junuloj, kunuloj kaj handikapuloj. La kongresan kotizon kaj membran kotizon eblas pagi rekte al CO de UEA, aŭ al Kongresa Peranto. La pagmanieroj en rubloj (laŭ oficiala kurzo de Centra banko de Rusio) estas en <http://reu.ru/paghoj/pagmanieroj_eo.html>. Estas planata grupa vojaĝo al la Kongreso per turisma firmao “Samiko” tra Finnlando, Svedio kaj Norvegio. Demandojn pri la aliĝo kaj partopreno direktu al la Kongresa Peranto Mikaelo Ĉertilov <mikaelo.che@gmail.com>.

Mikaelo Ĉertilov, Peranto de UEA en Rusio

UEA GRATULIS LA NOVAN POLAN ŜTATESTRON

S-ro Bronisław Komorowski, kiu venkis en la balotado pri la prezidanteco de la Pola Respubliko la 4-an de julio, transprenis la oficon la 6-an de aŭgusto. Je tiu okazo la Ĝenerala Direktoro Osmo Buller sendis al li gratulojn de UEA, dezirante al li “multe da sukceso en la plenumado de tiu respondeca tasko por la bono de Pollando kaj por la progresigo de harmonio kaj kunlaboro inter la popoloj”.

“Estis granda honoro al ni pasintjare, ke Vi akceptis esti la Alta Protektanto de la 94-a Universala Kongreso de Esperanto en Bjalistoko, kiu estis la ĉefa evento por festi la 150-an datrevenon de la naskiĝo de D-ro L.L. Zamenhof, la kreinto de Esperanto”, skribis Buller. Li memorigis, ke la temo de tiu UK rilatis al la eldiro de D-ro Zamenhof, ke Esperanto celas krei pacan ponton inter la popoloj. Buller aldonis, ke la kongresanoj aprezis la mesaĝon de Komorowski al la UK, en kiu la Alta Protektanto referencis al tiu eldiro kaj konkludis: “La revo pri paco kaj sekureco estas aparte grava kaj signifa. La projekto krei universalan lingvon, kiu ebligu dialogon kaj kompreniĝon inter la popoloj, estas valora paŝo al la realigo de tiu ĉi revo.”

“Ekde la apero de la unua lernolibro de Esperanto en Varsovio ĝis la regule daŭrantaj Esperanto-elsendoj de la Pola Radio Via lando akiris kaj konservas specialan lokon en la koroj de esperantistoj”, daŭrigis Buller. “Kun granda ĝojo ni vidas, ke ĝuste Vi, la Alta Protektanto de nia pasintjara kongreso, nun okupas la plej altan oficon de Pollando.”

Gazetaraj Komunikoj de UEA

USONA ROMANO EN KIU AGAS ESPERANTISTOJ

Mi ĝojas anonci, ke konata usona verkisto Joseph Skibell publikigis novan anglalingvan romanon “A curable romantic”, en kiu agas famaj esperantistoj. La aŭtoro estas universitata profesoro pri literaturo, ricevinto de literaturaj premioj, kaj li regas Esperanton. Por tiu ĉi romano li konsultis plurajn usonajn kaj eŭropajn esperantistojn pri historiaj faktoj kaj lingvaĵo de uzitaj esperantlingvaj frazoj. Mi esperas, ke multaj anglalingvaj esperantistoj ne nur plezure legos la romanon, sed ankaŭ rekomendos ĝin al siaj neesperantistaj konatoj kaj en diversaj retlistoj. Laŭ mia opinio, la libro meritas esperantlingvan tradukon.

Video kun intervjuo de la aŭtoro, en kiu videblas fotoj de Zamenhof kaj aliaj esperantistoj, troveblas ĉe <<http://www.vimeo.com/11499484>>. Baldaŭ aperos sonregistraĵo de la libro fare de la eldonejo “HighBridge”.

Boris Kolker (Usono)

FORPASIS LA DOJENO DE LA HONORAJ MEMBROJ DE UEA

D-ro Arthur Baur (1915-2010) forpasis la 17-an de septembro en Männedorf, Svislando. Elektita en 1980, li estis la dojeno de la Honoraj Membroj de UEA. Baur studis en la universitatoj de Zuriko, Upsalo kaj Stokholmo la germanan, anglan, retoromanĉan kaj islandan filologiojn. Post doktoriĝo li laboris kiel ĵurnalisto ĝis sia emeritiĝo. De 1975 li membris en la Nacia Unesko-komisiono de Svislando.

Baur lernis Esperanton en 1930 en gimnazio kaj fariĝis membro de Esperanto-Societo Zuriko, de Svisa Esperanto-Societo kaj en 1939 – de UEA. Jam en 1932 (ĝis 1933) li ekredaktis la bultenon *La Sonilo Malgranda*, poste renomitan kiel *Ĉiulandulo*. Li estis prezidanto de Svisa Esperanto-Societo kaj redaktoro de ĝia organo *Svisa Esperanto-Revuo* en 1980-1986. En 1959 SES elektis lin sia honora membro. Pli ol 40 jarojn, de 1947 ĝis 1991, li gvidis la Esperanto-elsendojn de Svisa Radio Internacia, ofte helpata de sia edzino Heidi Baur-Sallenbach (1916-2006). Li respondecis pri la informservoj de la 31-a UK en 1939 kaj la 32-a en 1947, ambaŭ en Berno, kaj pri la gazetara servo de la 64-a en 1979 en Lucerno.

Okaze de UK en 1939 aperis en redakto de Baur *Svisa antologio*. Por UK en 1979 li verkis la libron *La fenomeno Svislando*, per kiu la sperta ĵurnalisto kreis imitindan modelon por similaj priskriboj pri aliaj landoj. Krome li verkis i.a. *Esperanto in 5 Lehrbriefen* (1942), *Das Problem der internationalen Sprache* (1953), *Esperanto per Post* (1958), *Deine zweite Sprache* (1960), *De la utopio al la realeco*; *Von der Utopie zur Wirklichkeit* (1976), *La retoromanĉa: sorto de la plej malgranda nacia lingvo de Svislando* (1984), *La retoromanĉa: historio kaj nuntempo de la kvara nacia lingvo de Svislando* (1995), *Die Geschichte der Espe-*

ranto-Sendungen aus der Schweiz (1998). En sia lando li famiĝis ankaŭ pro siaj regule reeldonitaj lernolibroj de la svisgermana (alemana) lingvo kaj de libroj pri la retoromanĉa.

Gazetaraj Komunikoj de UEA

KOTIZOJ POR 2011 KAJ NOVAJ MEMBROKATEGORIOJ

Post detala pridiskuto la Estraro de REU decidis rekoncepti unu malnovan membrokategorion kaj akcepti unu novan.

Unue temas pri “MEMBRO-MECENATO”.

Fakte estas sama kategorio kiel “individua membro”. Tamen “mecenato” ricevas eblecon finance subteni la Union pli, ol tion faras individua membro, sed multe malpli, ol tion faras la dumvivaj membroj.

Due – pri “AMIKO DE REU”. Estas senpaga kategorio. Celgrupo estas esperantistoj, kiuj dum longa tempo ne aktivis kaj ne multe orientiĝas en la nuna movado, sed havas ĝenerale pozitivan rilaton al Esperanto, E-movado kaj REU. Invitante ilin fariĝi “Amikoj de REU”, ni povos vidi, kiom da aktivaj membroj REU potencie havas, kaj samtempe la “amikoj” povos observi aktivadon en la Unio kaj sekvajare jam fariĝi membroj. Grava nuanco estas, ke “Amikoj de REU” ne aperos mem – necesos inviti kaj agiti siajn malnovajn konatojn. Samtempe se reaktiviĝonta esperantisto deziros tuj fariĝi “Mecenato” – tian deziron necesas plene subteni. Laŭ la Statuto, membroj devas pagi kotizon, pro tio “Amiko de REU” ne povas nomiĝi, ekzemple, “membro-simpatianto”, kaj sekve ne havas voĉdonrajton dum REU-konferenco. Sed “Amikoj de REU” ricevas emfazitan partoprenrajton.

Kroma novaĵo estas stimulo al ĝustatempa pago de kotizo. La diferenco estas tuj videbla, do ne necesas pliaj klarigoj. NB! Pagante la jarkotizon antaŭ la 28-a de februaro vi ne nur helpas REU, sed ankaŭ ŝparas iom da propra mono. Se oni pagas la kotizon ne persone al la kasisto, la dato de pago estas kontrolata laŭ poŝtkvitanco.

Konkretajn sumojn de la kotizoj vidu sube.

Grigorij Arosev, la Prezidanto de REU

NOVAJ REU-MEMBROJ POR 2010

DUMVIVA MEMBRO

Derjugin Aleksandr (Saratov)

INDIVIDUA MEMBRO

Klementjeva Tatjana (Perma reg.)

Plena aktuala listo de la membroj troveblas en la tt-ejo de REU laŭ la adreso
<<http://reu.ru/index.php?dok=membrolisto>>.

Korekto: En la antaŭa numero de la “Bulteno de REU” en la listo de aliĝintaj kolektivoj la Dimitrovgrada E-klubo estas indikita kun erara nomo. La ĝusta nomo estas “Verda suno”.

KOTIZOJ DE REU/REJM POR 2011

Membri en REU oni rajtas ekde la aĝo 18 jaroj; 14-17-jaruloj rajtas aliĝi kiel kandidatoj.

Individua kotizo – 200 rub. ĝis la 28-a de februaro 2011 (por ekster-KŜ-anoj – 20 eŭroj), 250 rub. ekde la 01-a de marto 2011 (por ekster-KŜ-anoj – 25 eŭroj); inkluzivas la membrokarton, Jarlibron/Manlibron de REU, Bultenon de REU en elektronika formo (laŭpete – en la papera) kaj aliajn informojn de REU, voĉdonrajton en Konferenco de REU, rabatojn en E-aranĝoj de REU.

Mecenata kotizo – 500 rub.; inkluzivas ĉion la saman kiel por la individua kotizo, krom unu escepto: sur la membrokarto estos skribita “Mecenato de REU”.

Dumviva kotizo – 5000 rub. (por ekster-KŜ-anoj – 500 eŭroj); inkluzivas ĉion la saman kiel por la individua kotizo dum la tuta vivo.

Familia kotizo – 100 rub.; inkluzivas la membrokarton, voĉdonrajton en Konferenco de REU, rabatojn en E-aranĝoj de REU. La familiajn kotizojn rajtas pagi samadresaj parencoj de individuaj, dumvivaj aŭ mecenataj membroj.

Kolektiva membrokotizo – 70 rub. por ĉiu aligita membro (la aliĝintaj kolektivoj pagas minimume por 5 aligitaj membroj); inkluzivas po 1 ekzemplero de REGo kaj Jarlibro/Manlibro de REU por kluboj kun 5-15 aligitaj membroj kaj por ĉiu aldona deko de la aligitaj membroj, aliajn informojn de REU por la kolektivo; la membrokartojn, voĉdonrajtojn en Konferenco de REU, rabatojn en E-aranĝoj de REU por la aligitaj membroj.

Aliĝkotizo – 300 rub., unufoje pagata de nova aliĝinta kolektivo. La jamaj aliĝintaj kolektivoj ne pagas ĝin. La nova kolektivo iĝas regiona organizaĵo de REU kaj laŭpete ricevas dokumenton pri tio. Se la kolektivo ne pagas kotizojn por aliĝintaj membroj dum du sinsekvaj jaroj, ĝi estas konsiderata likvidiĝinta kaj poste devus denove aliĝi al REU.

Amiko de REU – senpage; inkluzivas partoprenrajton (sen voĉdonrajto) en Konferenco de REU, Bultenon de REU en elektronika formo kaj aliajn informojn. Oni rajtas aliĝi kiel “Amiko de REU” nur unufoje. Persono, sin anoncanta “Amiko de REU”, devas plenigi aliĝilon kaj mencii sian retadreson.

Rabatita abono de REGo – 400 rub. (ekster Rusio – 20 eŭroj), por ĉiuj membroj. La dumvivaj membroj, kiuj pagis sian kotizon en 2001-2003, plu ricevados REGon sen aldona pago.

Ĉiuj membroj de REU kun la aĝo malpli ol 31 jaroj aŭtomate iĝas membroj de la junulara sekcio REJM (Rusia Esperantista Junulara Movado) kaj ricevas voĉdonrajtojn en REJM-voĉdonoj.

Membroj de REU iĝas aligitaj membroj de Universala Esperanto-Asocio, la malpli ol 31-jaraj – ankaŭ de TEJO.

Aliĝilojn, rublajn kotizojn kaj rabatitajn abonpagojn por REGo sendu (poŝtmandate) al: **Чертилову Михаилу Константиновичу, а/я 21, Одинцово-6, 143006 Московская область**; aŭ uzu aliajn pagmanierojn listigitajn ĉe <<http://reu.ru>>. La eŭraj kotizoj pagendas al la konto **reua-p** ĉe UEA.

Eksciu, ke...

REGo – NOVA ABONKOSTO KAJ NOVA ABONEBLECO

Saluton, estimataj legantoj!

Kun bedaŭro mi devas anonci, ke la abonkosto de REGo por la sekvanta jaro denove altiĝos, ĝi estos 450 rubloj (por la loĝantoj de KŜŜ-landoj, por ĉiuj ceteraj – 25 eŭroj), por la membroj de REU – 400 rubloj (por la rusianoj, por ĉiuj ceteraj – 20 eŭroj). Tiu sumo kovras nur la nunajn elspezojn por preparo kaj eldono de la gazeto, kiuj sekvajare pro la inflacio estos eĉ pli grandaj.

Tamen estas ankaŭ bona novaĵo. Por la interesiĝantoj, kiuj deziras nur legi la enhavon de REGo, sed ne nepre havi ĝian paperan varianton, estas enkondukita eblo aboni la gazeton elektronike. Tio signifas, ke la abonanto retpoŝte ricevados ĉiujn freŝajn numerojn de REGo (en la pdf-formato) en la sama tago, kiam la papera varianto estos dissendita. La elektronika abono por 2011 kostos 200 rublojn aŭ 5 eŭrojn (por ĉiuj abonantoj sendepende de la loĝloko). Sufiĉas nur kun la transsendo aŭ transdono de la abonkosto informi min pri la aktuala retadreso.

Mi esperas, ke vi daŭre restos kun REGo!

Garik Kokolija, la redaktoro de REGo

IJK EN UKRAINIO

La unuan fojon IJK okazos en Ukrainio – la plej granda laŭ la teritorio lando de Eŭropo. TEJO akceptis la inviton de Ukrainia Esperanto-Asocio kaj de ĝia junulara sekcio – ULEJ.

La **Internacia Junulara Kongreso (IJK)** estas la oficiala ĉiujara kongreso de TEJO kaj kutime fariĝas la plej granda junulara Esperanto-renkontiĝo de la jaro en la mondo. Ĝi okazas tradicie dum unu semajno en julio aŭ aŭgusto, plej ofte tuj antaŭ aŭ post UK, kaj kutime ĉeestas ĝin ĉirkaŭ 300 gejunuloj.

IJK-on invitas kaj organizas landa sekcio aŭ alia Esperanto-organizo, post publika alvoko kaj decido de la estraro de TEJO. Ĝeneralajn demandojn pri IJK respondas la oficejo de TEJO <oficejo@tejo.org>. La nokta vivo, la dancado, la bona etoso sed ankaŭ la renkontoj, la prelegoj, la seminarioj kaj la laborgrupoj – tio estas la programo de la intensa semajno, kiun ĉiu junula esperantisto spertu! IJK estas la plej grava evento de la jaro por la esperantista junularo.

LA PROGRAMO. Ĝi promesas esti riĉa kaj varia: koncertoj de konataj kaj ne tre konataj artistoj, diversaj konkursoj, tutaga ekskurso tra la malnova Kievo – urbo kun 1500-jara historio, variaj sportaj ludoj kaj konkuroj, teatraĵoj ktp... Vin atendas ankaŭ koncerto de kantanta akademiano de AdE – Paŭlo Mojajev. Certe ne mankos diversnivelaj kursoj far interesaj diversnaciaj instruistoj. Ankaŭ la instruistoj povos perfektigi sian instrunivelon. Estas preparataj kondiĉoj por okazigi futbalmatĉojn inter esperantistoj de orienta kaj okcidenta Eŭropo kaj iu loka teamo. Ne restos sen la prizorgo niaj la plej junaj partoprenontoj – speciala teamo jam prepariĝas por

renkontiĝo kun ili. Pli detalan programon kaj aliajn utilajn informojn vidu en IJK-paĝaro <<http://ijk-67.retejo.info>>.

Gravas! Ni decidis, ke necesas maksimume uzi la fakton mem de okazigo de IJK – ni preparas 3-tagan antaŭkongreson por ke politikemaj esperantistoj renkontiĝu kun ĵurnalistoj, politikistoj, partoprenu en “Ronda tablo” kaj en aliaj seriozaj aranĝoj. Por dezirantoj pli detale konatiĝi kun Kiev, viziti muzeojn, ekspoziciojn, teatrojn ni proponas la postkongresan periodon. La dezirantojn povos esti akceptitaj ĉe Nigra maro far esperantistoj de Jalto – interesaj ekskursoj, naĝado, ripozo post IJK-aj streĉoj...

LA EKSKURSO. Ni planas proponi al vi 6-8 variantojn de tuttaga urba ekskurso. Vi nepre vizitos historiajn lokojn el la 11-a jarcento: la katedralo de Sankta Sofia kaj Kievan Kavernan Laŭron – viran monaĥejon kun interesaj muzeoj, la plej belan Vladimir-katedralon, “Oran pordegon”, promenos tra strato-artgalerio – t.n. “Kieva Montmartro”, subĉielan muzeon de popola arkitekturo “Pirogovo” ktp.

Ni penos okazigi IJK-on tiel, ke ĝi longe restu en ĉies memoro.

Mikaelo Lineckij, estro de LKK

ESPERANTA ORĜANIZAĴO POR UN EKFUNKCIAS

En la UK en Havano estis anoncita la fondo de la organizaĵo Esperanto por UN, kiu laboros por altigi la profilon de Esperanto ĉe Unuiĝintaj Nacioj kaj por disvastigi informojn pri UN inter la esperantistoj.

UEA havas formalajn rilatojn kun UN kaj Unesko jam ekde 1954. Per sia oficejo en Novjorko UEA flegas tiujn kontaktojn. Laborgrupoj en Parizo, Ĝenevo kaj Vieno faras similan laboron. De tempo al tempo UEA prezentas sian vidpunkton pri lingvaj demandoj en kunsidoj kaj konferencoj de UN kaj Unesko. UEA ankaŭ mem organizas konferencojn kaj seminariojn en Ĝenevo, Novjorko, Parizo kaj aliloke por atentigi pri la valoro de Esperanto kiel neŭtrala komunikilo inter la homoj kaj pri la problemoj de lingva malegaleco ĝenerale.

La nova organizaĵo klopodos kreskigi subtenon por la laboro de UEA ĉe UN kaj Unesko. Por sistema informado pri UN inter la esperantistoj ĝi lanĉos Esperantan retpaĝaron pri UN kaj Unesko. Ĝi argumentos por subtenado de UN per informado al la publiko pri ĝia valoro, instruado pri UN en la lernejoj, konsciigo pri la valoro de internacia ordo, kaj laboro por atingi la Jarmilajn Evoluigajn Celojn. Detaloj pri membriĝo, retpaĝaro kaj agadplano de Esperanto por UN estos publikigitaj baldaŭ.

Gazetaraj Komunikoj de UEA

9-a INTERNACIA HIMALAJA RENKONTIĜO

Nepala Esperanto-Asocio ĝojas anonci la 11-tagan Internacian Himalajan Renkontiĝon (en februaro-marto de 2011) por konigi sian landon al alilandaj esperantistoj. Apenaŭ ekzistas iu lando en la mondo kiu povus rangi samnivele kun Nepalo rilate al natura, etna kaj kultura diverseco. Partoprenante la Renkontiĝon, vi havos ŝancon formi vian propran bildon de la lando kaj samtempe konatiĝi kun lokaj kaj alilokaj esperantistoj kiuj partoprenos la samajn programojn. Ni bonvenigas ankaŭ homojn kiuj volas komenci lerni Esperanton dum la Renkontiĝo.

La programo estas planita por ke ĝi taŭgu al ĉiuj aĝgrupoj. Dum la restado vi loĝos en bonkvalita hotelo en Katmando kaj en komfortaj gastejoj dum la piedvojaĝo. Ĉiuj manĝokostoj kaj aliaj similaj kostoj, krom asekuro, estas inkluzivitaj en la aliĝokosto. La kotizo estas kalkulita nur por kovri kostojn, ne por gajni monon.

Vi pasigos la unuajn kaj lastajn tagojn de la Renkontiĝo en Katmando-valo, kie situas la ĉefurbo de Nepalo. Ĝian riĉan kulturen pasintecon atestas la tieaj historiaj distriktoj kaj monumentoj, notinde tiuj de la plej grandaj urboj: Katmando, Bhaktapuro kaj Patano. Tie vi povos vidi kiel nevaroj kaj tamangoj, la originaj etnoj de la valo, restas fidelaj al siaj jarcentaj tradicioj malgraŭ multflanka modernigo de la valo. Ĉi-foje vi povos ekkoni la kulturon kaj vivmanieron de tiuj homoj.

La ĉefa parto de la Renkontiĝo estos vojaĝo (plejparte piedmarŝo) al la regiono je preskaŭ 20 kilometroj nordoriente kaj oriente de Katmando-valo. Dum la marŝado vi trapasos plurajn lokojn plenajn de vidindaĵoj, inkluzive Ĉisapani, Nagarkot, Dhulikhel kaj Namu Buddha. Ĉe la horizonto estos mondfamaj montirceloj de Nepalo, kreantaj majestajn vidojn de Himalajo.

La piedvojo inter Sundariĵal kaj Ĉisapani pasas plejparte tra neloĝata arbara parto de Ŝivapuri Nacia Parko. La tereno tie estas kovrita de arbaro kaj punktita de

La 9-an de aŭgusto en Baku forpasis Shaig Bāhramoglu (kiun multaj ekssovetiaj esperantistoj konis kiel Ŝaik Mamedov). Li estis konata sovetia E-aktivulo, la plej aktiva azerbajĝana esperantisto, fondinto kaj prezidanto de Azerbajĝana E-Asocio, redaktoro de la gazeto “Sovetia Esperantisto”, unu el la plej konataj azerbajĝanaj ĵurnalistoj. (*Esperanto*)

diversaj sovaĝaj floroj inkluzive rodo-dendron, la nacian floron de Nepalo. Vi ankaŭ ĝuos vidojn de nigraj simioj, cervoj ktp kaj diversaj specioj (pli ol 250) de montaraj birdoj. Je la komenco vi povos observi la vivon kaj kulturon de etna popolo, la tamangoj. La tamangoj, oni opinias, devenis de Tibeto, kaj ili estas konataj kiel senafekta kaj honesta popolo. Plejparte ili estas tradicie

terkultivistoj kaj bredistoj. Ili havas distingajn lingvon, domstilon, vestojn, ornamojn kaj kutimojn, kaj estas aparte famaj pro siaj ravaj dancoj kaj muziko. Plimulto de ili vivas sur altaj deklivoj sude aŭ okcidente de la riveroj Bhotekoŝi kaj Triŝuli. La vivo de tiu montpopolo estas modesta, ĉar la laboro sur la deklivoj estas penega. Ilia religio similas al Bon, la antaŭbudhisma doktrino de Tibeto.

Lumbini estas la naskiĝloko de Budho. Fama kolono de Aŝoka, Majadevi templo, la lago kie Budho naskiĝis kaj ŝtono indikanta la precizan lokon kie li naskiĝis, troviĝas ĉi tie konservitaj. Aliaj famaj najbaraj lokoj estas Kapilavastu, Ramgram kaj Niglihava.

La kotizo estas 650 usonaj dolaroj por unu persono. La menciita kotizo validas por dulita ĉambro. La kotizo inkluzivas manĝojn kaj loĝadon dum la tuta programperiodo. Se vi interesiĝas pri la aranĝo, bonvolu peti aldonajn informojn kaj aliĝilon ĉe <nespa_bharat@hotmail.com>, <pos.subedi@gmail.com>, <luno1962@gmail.com>.

(*individuaj-membroj*)

la verda Koro

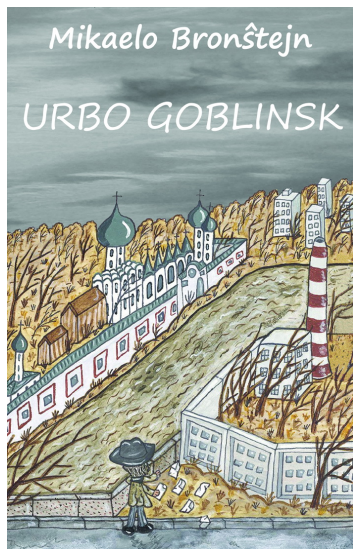
 kultúra revuo

Mikaelo Bronŝtejn

La urbo Goblinsk¹

04.04.199... dimanço

Dimanĉvespere Eva kaj Maksim estis ĉe festotablo en hejmo de Lazar. La kvardek trian naskiĝtagon de la bofrato de Maksim ili festenis en malvasta familia rondo. Varmis en la ĉambro, pro tio la viroj, ĉe ina permeso, malbutonumis la ĉemizojn ĉegorge – antaŭ tio Maksim estis demetinta sian kravaton – kaj nun plenkomforte instaligis en fundo de vasta anguldivano. Granda vizaĝo de Lazar ruĝigis pro kelkaj vorkodozoj kaj abunda postmanĝo; gutetoj de ŝvito perle rebrilis sur ĝi, sur iom taŭzita krispa nigra buklaro surkape kaj sur ne malpli krispa hardeno, videbla fende de la ĉemizo. Lazar estis preskaŭ kontenta.

Edzino de la naskiĝulo, tridekkvinjarulino Polina, aŭ Priva, kiel judmaniere nomis ŝin Lazar, estis dotita per speciala beleco de sia gento: svelta staturo, post nasko de du infanoj modere kaj seksloge vastiĝinta en femura kaj brusta zonoj, iom oblonga vizaĝo kun absolute korektaj trajtoj kaj senfundaj nigraj okuloj, ornamita per densa ŝaŭmo de korvokolora hararo... Eva, kiu antaŭ dek jaroj, estante pli alta kaj harmonia, digne konkuris kun ŝi pri ĉarmeco, nun cedis al la bofratino, pace akceptinte ŝian superecon. Cetere, la edzino de Lazar posedis pliajn gravajn dotojn. Ŝia superba kuirarto, parte heredita de la patrino, sed parte akirita per scivola eksperimentado, en ĉiu ajn tempo, sendepende de fridujenhavo, garantiis al manĝoj, kuirataj de ŝi, elstare bonan guston. Sed la plej grava naturdoto estis ŝia toleremo pri la plej tikla problemoj. Informita pri oftaj virinatencoj kontraŭ ŝia Granda viro, samkiel ankaŭ pri lia cedemo al tiuj atencoj, Polina simple fermis siajn senfundajn okulojn al la peketoj de Lazar, memfide kaj prave opiniante tiujn ne danĝeraj por la familio, kaj, sekve, pardonindaj.

Ŝiaj infanoj kun aliĝinta Pavlik post satmanĝo de frandaĵoj pace ludis en infanĉam-

¹ Ĉapitroj el la nova romano, kiu baldaŭ aperos en la eldonejo “Impeto”. Antaŭaj ĉapitroj el tiu ĉi verko estis publikigitaj en REGO №№ 3 (40), 3 (46), 5 (48), 2 (51), 5 (54), 2 (57), 3 (58), 4 (59). (La red.)

breto. Ŝia Granda viro kaj la parencoj kunsidis ĉe ŝiaj salatoj, peklitaĵoj, rulaĵoj, stufaĵoj kaj kukoj – apetitivekaj, langologaj, frandindaj. Ĉio estis en ordo ĝis certa momento.

- ... do hodiaŭ ni ne timu dikiĝon, Eva, – gaje parolis Polina. – Unue, ĉiujn pladojn mi kuiras kun minimumo da graso aŭ oleo. Due, almenaŭ en mia hejmo permesu al vi manĝeti iom pli ol vi kutimas. Jen – prenu plian fiŝpecon farĉitan – mi garantias, ke neniu mastrino en nia urbo havas tiun recepton...
- M-m-uhu! – murmuris Maksim, maĉante. – M-mi jam la trian pecon forfrandis.
- Priva, pri kio vi parolas entute?! – Lazar levis la pezan kapon de sur mola divana apogilo. – La pasintjara popolnombrado montris nur dek sep judojn ĉi tie, en la urbo kun sesdek kvin mil loĝantoj. Mi pretas veti, ke ĉiuj sesdek kvin mil, krom vi, kompreneble, eĉ imagon ne havas pri kuirmetodo de tia fiŝplado... Do ni rapide plenigu la glasojn kaj tostu vin!
- Mi akceptas, mia Granda viro, – diris Polina. – Almenaŭ por igi Evan postmanĝi. Vidu, ŝi manĝas, kiel pasero! Eva! Morgaŭ vi tutegele kurados en via infanvartejo, do forbruligos ĉion, kion vi manĝas nun...

Vizaĝo de Eva subite morniĝis. Ŝi englutis salivon, kvazaŭ subpremante esploron.

- Mi ne kurados morgaŭ, – post paŭzo elparolis ŝi. – Nek postmorgaŭ... neniam plu. La vartejo estas likvidita.
- Damnitaj porkaĉoj! – levis la voĉon Lazar. – Do ili tamen faris tion! Sed kio estos ekde nun en la konstruaĵo?
- Mi ne scias ĝuste, – respondis Eva. – Onidire, la urba impostoficejo... aŭ, eble, la elektrodistribua kompanio... Ĉu por mi gravas tio?!

Larmoj tamen aperis rande de ŝiaj okuloj. Polina aliris ŝin, brakumis konsole.

- Nu-nu, franjo... Iun laboron ni trovos por vi, – ŝi diris.
- Kian?! – despere eksklamaciis Eva. – Ĉu tiun de vendistino en via butikaĉo?!

Polina, oficanta kiel librotenisto en unu el provizvendejoj de la urbo, paŭtis.

- Kial ne? – diris ŝi kun klara ofendo en la voĉo. – Estas estimata kaj pli-malpli bone salajrata ofico...

Negranda familia skandaleto estis maturiĝanta, ĉar nun estis Eva, kiu paŭtis.

- Dum dek sep jaroj!.. – ŝi elploris. – Priva! Dum dek sep jaroj! Mi venis tien knabinaĝe tuj post fino de speciala mezlernejo... poste aldoniĝis tiu elĉerpa koresponda studado en la universitato... vi scias ja! Dek jarojn mi direktoris tiun infanejon – kiajn dek jarojn! Kun eta Pavlik! Elbatante provizaĵojn por la infanoj, medikamentojn, meblojn... Kiom da nervoj kaj fortoj tio kostis al mi – ĉu ili ne scias!? Sed nun ili diras: “Dankon, vi bone laboris, sed via klero, via sperto ne plu estas bezonataj ĉi tie”.
- Efektive, ili estas porkaĉoj! – diris Polina. – Sed vane vi ploras, franjo! Des pli – vane vi ofendas min. Se ne volas vi en la vendejon – estas alia bona solvo. Agitu viajn virojn kaj – ek en Peterburgon al Izmajlovskij du!¹ Duonjaron vi atentos, nu, eble, jaron... sed poste...
- Certe, kara, vi proponas misterajn aĵojn... – Eva intervenis, viŝinte la vangojn per

¹ En Izmajlovskij avenuo, domo 2, situis konata hebrea kulturcentro, prizorganta ankaŭ la aferojn pri elmigro en Israelon.

tuketo. – Al kia Izmajlovskij?! Jen sidas unu el miaj viroj, la dua dume nenion decidas. Do demandu tiun ĉi rekte: Maksim, kion vi opinias pri Izmajlovskij?

Maksim misglutis viandopecon kaj ektusegis, ruĝiĝante. Lazar levis manegon kaj, liaopinie neforte, batetis la dorson de Maksim. La kompatinda batito kunpremiĝis kaj kurbiĝis pro doloro kaj diris “O-oĥ!”, retrovante spiron.

Efektive, la propono pri transloĝiĝo al Israelo estis kelkfoje voĉigita de Eva dum familiaj diskutadoj, sed ĉiufoje Maksim bruske ĉesigis tiun temon, dirante, ke eĉ aŭdi li ne volas pri tio. Transloĝiĝo eĉ pli simpla kaj realigebla – al Peterburgo, kiu logis per pliaj eblecoj de bone pagata laboro, per pli klara studperspektivo por Pavlik, per teatroj, koncertoj, ekspozicioj kaj ceteraj normalaj logaĵoj de la grandurbo – ĉiu ajn transloĝiĝo estis rompo de kutima vivoritmo, amikaj ligoj kaj... entute ne estis akceptebla por Maksim. Des pli, se temis pri Israelo...

- Mi havas neniun opinion pri Izmajlovskij, – li elparolis finfine, – ĉar mi eĉ pensi ne volas pri tio. Se vi ĝis nun ne sukcesis pristudi min atente, rigardu nun: ĉu mi almenaŭ je du kopekoj similas judon? Same Pavlik – de vi nur la okulojn li heredis... Kion mi faru tie do?
- Laboru, Maksiĉjo, laboru! Samkiel ĉi tie! – Lazar denove levis la manegon por batkaresi la bofraĉjon, sed Maksim haltigis ĝin enaere.
- Jen absurda ago! – deklaris li kun rideto. – Laboru ĉi tie, laboru tie! Se oni promesus al mi, ke tie mi per la virilo pirojn rikoltos¹, kaj salajros bone per tiu okupo... tiam mi ekpensus. Kaj eĉ tio, verŝajne, ne estus akceptebla por mi... pro troa varmego!
- Maksim! – paliĝis Eva. – Mi sen ŝercoj parolas nun. Se vin ne zorgigas estonto de via filo, volu pensi almenaŭ pri mi – kion mi faros ĉi tie sen laboro?
- Serioze ni jam parolis pri tio, Eva, – diris Maksim. – Iel ni solvos la problemon pri via laboro. Nun trankviliĝu, ripozu almenaŭ dum semajno... poste ni agu kune. Sed koncerne la forveturon mi ripetu: mi loĝas en mia urbo kaj mi estas certa, ke mi sentos min perfekte nur tie ĉi.
- Ha! – muĝis Lazar. – Estas stranga sinteno por esperantisto! Maksiĉjo! Vi estas civitano de la mondo! Se mi havus eĉ duonon de via kapablo pri lingvistudoj, mi sen hezito estus forveturonta de nia Viĉjo, kaj de nia privatigo damnita... kablojn kaj motorojn mi certe trovos ĉie ajn.
- Balbutado infana – ne kredu lin, Maksim, – diris Polina, forsvingante la edzon. – Alian kaŭzon li havas por ne iri al la historia patrujo. Multe pli gravan kaŭzon. Li timas, ke tie li ne sukcesos trovi *tiajn* rusajn virinojn, sed sen ili – ho, sen ili mia Granda viro velkos kiel floreto en dezerto!
- Ha-ha-ha! – gake ridegis Lazar. – Virinoj ĉie restas virinoj! Ĉu ne, fraĉjo? Ja ni ankoraŭ ne tostis je ilia sano kaj ĉarmo! Do ni levu la glasojn je niaj virinoj... ĉeestantaj ĉi tie kun ni!
- Dankon, kara, – mokride diris Polina, – ke vi ne forgesis precizigi...

Lazar malplenigis sian glaseton, prenis pecon de kuko, farĉita per viando kaj ovoĵoj, kaj ekmaĉis, ame rigardante la edzinon.

¹ Rusa obscenaĵo por neniofarado.

- Ĉesu, virino, – finmaĉinte, diris li kun pura tenero. – Vi estas mia sola amata virino. Kaj por ĉiam! Sed, se ĉiuj vi scivolas, mi povas komuniki, ke ĉe mia lastfoja oficovojaĝo Peterburgon, – vi memoras, Maksiĉjo, – por akiri komutilojn, mi ja estis vizitinta tiun Izmajlovskij du.
- Kaj?... – diris Maksim.
- Sen “kaj”! – gaje krietis Lazar. – Ĉio estas en ordo! Oni rakontis al mi pri diversaj transloĝigaj programoj... oni diris, ke finmonate venos speciala konsulo, kiu okupiĝas pri tio, do se mi ne perdos mian intencon, mi venu por paroli kun li pli detale.
- Bele-ega novaĵo! – mire elparolis Maksim. – Do via intenco estas lasi min ĉi tie por ke mi sola kontraŭstaru ĉion...
- Mi tute ne multe helpas vin, fraĉjo, en via kontraŭstarado, – rebatis Lazar. – Ĉar ne tro verve vi kontraŭstaras. Krom tio, mi ĉiam estas rememorigata pri miaj du ursidoj... Tuj vi vidos. Mi volas danci!

Li esksteratende vigle leviĝis de sur la divano, ŝaltis magnetofonon kaj kavalirece faris per la kapo invitgeston al Polina. Ŝi leviĝis, facile riverencetis responde kaj metis la manojn sur ŝultrojn de la edzo. Eva rigardis al Maksim, kaj ili samtempe eliris de ĉe la tablo, pare okupante placeton en nevasta restaĵo de la ĉambrospaco.

- Danci! Danci! – la infanaro aperis en la ĉambro, aŭdinte la muzikon. La gefiloj de Lazar kun Pavlik, preninte manojn unu de la alia, faris rondon kaj ekdancis kune, lasante por la gepatroj, eble, dumetran areon ĉe la muro.
- Jen estas ili! – gaje kriis Lazar. – Miaj ursidoj! Cion mi faros por ili!

La ursidoj respondis al paĉjo per same gaja jelpado. Bruo fortiĝis en la ĉambro, sed tamen tra tiun ĉi bruon ĉiuj ekaŭdis telefonsonoron, venintan el la antaŭĉambro. Lazar lasis la edzinon, zorgeme preteriris la infanaron, karesinte per la manego unu blondan kaj du nigrajn kapetojn, kaj fermis la pordon post si. Post du-tri minutoj li revenis.

- Nur rememoru la diablon – jen ĝi estas! – elparolis li per stranga tono. – Iru, fraĉjo, estas via vico.
- Ĉu Viĉjo? – demandis Maksim.

Lazar kapjesis senvorte.

- Bonan vesperon! – diris Viĉjo en la aŭskultilo. – Ankaŭ vin mi gratulas, Maksiĉjo, okaze de via familia festo. Ke vi satmanĝis, mi estas certa – Polina ne lasus vin sen manĝo. Sed ĉu vi jam satdrinkis?
- Bonvesperon, Viĉjo, – respondis Maksim. – Ĉu vi telefonas por informiĝi pri mia sanstato?

La aŭskultilo ekridis. Poste Viĉjo iom silentis, pripensante bonan ekan de la parolo.

- Do, – li diris, – estas mia grava peto, Maksiĉjo... M-m... tamen ne pri tio mi komencu... Mi aŭdis vendrede en la urbodomo, ke estas likvidita la infanvartejo de via Eva... Samtempe mi informiĝis tie, ke Nemiŝkina, la direktorino de la vartejo “Suneto”, emeritiĝas post semajno. Bonŝance, mi eksciis tion ĝustatempe por tuj proponi vian edzinon al la vaka posteno. Ha? Ĉu vi opinias, ke ŝi konsentos okupi la postenon?
- Ŝi konsentos, – respondis Maksim. – Kion kostas tiu komplezo? Mi supozas, ke nun vi faros al mi proponon nerifuzeblan...

La aŭskultilo denove elŝprucis ridon de Viĉjo.

- Ne timu, Maksiĉjo! – li diris vigle. – Nenio grava. Mi nur petu vin morgaŭ alveni en mian kabineton je la deka.
- Por kio? – demandis Maksim. – Ĉu la marda planumo ne sufiĉas?
- Ne por planumi, – insiste, kvazaŭ enkapigante la problemon, diris Viĉjo. – Por kunsido de la privatiga komisiono.
- Sed mi ne estas membro de la komisiono, – mire elparolis Maksim.
- Jam estas, – firme diris Viĉjo. – La urbodomo avertis min, ke devas esti ne kvar, sed kvin membroj. El diversaj fakoj. Do al mi kaj al la virina triopo mi proponis aligi vin. Nina Dmitrijevna jam korektis la dokumentojn. Ĉu konsent’?
- Hm... konsent’, – respondis Maksim.
- Dankon, Maksiĉjo, mi ne havis dubon pri via prudenteco, – diris la aŭskultilo. – Daŭrigu la festadon. Ĝis morgaŭ.

05.04.199..., lundo

Vane Maksim konsentis hieraŭ trinki tiun ĉampanon kun glaciaĵo post jam trinkitaj vinoj kaj vodko. La kompatinda kapo per prema doloro precize indikis la lokon, kiun trafis la ĉampano. Tiu ĉi loko situis proksime al la maldekstra tempio; la doloro tie estis pulsanta regule, kaj ĉiu ekpulsado estis, kvazaŭ piko, precize en la cerbon. Maksim provis helpi sin per frotetado de la tempio, de ambaŭ tempioj, de la frunto – kun nula efiko. La kruroj estis vataj, apenaŭ irkapablaj, malobeemaj, kaj se li devintus stari, tiuj fremdecaj kruroj certe perfidus lin. Ankaŭ la buŝo... Post pena vekiĝo Maksim brosadis la dentojn, verŝajne, dum dek minutoj, poste elmaĉis kaj forkraĉis kvin maĉgumetojn, tamen eĉ nun li sentis pli kaj pli fortan fiodoron en la buŝo, do nenioman deziron malfermi ĝin. Ĉu same Lazar? Ho ne, Lazar dematene aspektis en la metiejo kiel kukumeto freŝa! Por lia amplekso la eltrinkita dozo estis apenaŭ damaĝa.

Ĉu oni ne kompatu la homon en simila stato? Oni, eble, kompatu, sed Viĉjo hodiaŭ estis tute ne kompatema. Eĉ sen aludoj aŭ petoj flanke de Maksim la direktoro tuj faris ĝustan konkludon pri la stato de sia subulo, sed nur komentis duonvoĉe kun mokridetaĉo: “Kiu ne drinkas, tiu ne stinkas...”. Duonvoĉe, jes, ĉar la komento sonis en la direktora kabineto antaŭ eko de la oficiala kunsido de la “Komisiono pri transformo de “Rusoplast” en malfermitan akcian societon”, aŭ, kurte – de la privatiga komisiono.

Eble, oni rajtas dormeti dum la kunsido? Tutegale ja Maksim estis invitita ĉi tien por “roli meblon”, t.e. por kompletigi la kvanton, bezonatan por plenrajta komisiono, kaj por meti sian subskribon en la fino de la kunsido. Kelkfoje Maksim provis fermi la okulojn, apoginte la kapon sur ambaŭ polmoj, sed ĉiufoje kaŝe farata, sed forta puŝeto de apudsidanta Nina Dmitrijevna revenigis lin al la konscio pri fieco de la ekstera mondo... De la mondo ekstera, sed ne de Nina Dmitrijevna persone. Konscienco de Maksim ĉiufoje sufloris al li, ke li devas neniom ofendiĝi, ĉar Nina Dmitrijevna pravas... kaj amiĉjo Viĉjo pravas, kaj, damne-sakre, ĉiuj prava-avas! Nur li kun lia doloranta kompatinda kapo estis tute malprava hodiaŭ.

Fakte, ankaŭ Viĉjo ne devus hodiaŭ fari ion plian, krom “roli meblon”... Ĉi-foje li

estis sidanta demokrate – ne ĉe sia direktora tablo, sed ĉe la longa, porsubula. Apud li sidis Maŝa, hodiaŭ nomata nur Maria Miĥajlovna, poste – Kira Leonidovna. Aliflanke de la tablo, vid-al-vide kun Kira, sidis Maksim, Nina Dmitrijevna estis kontraŭ Maŝa, sed kontraŭ la direktoro okupis seĝon la plej grava persono por hodiaŭ. La persono estis efektive grava – ĉar “Rusoplast” estis la unua ŝtata entrepreno, privatigata en la urbo, speciale por kontroli distribuan proceduron de la akcia kontrolstoko alvenis el Peterburgo vicprezidanto de la regiona Komitato pri la privatigo. La personon oni devis konsideri ino, malgraŭ ke tiu apenaŭ posedis kutimajn inajn trajtojn kaj vestis rigoran grizan kostumon kun deputita insigno surbordere. La ino havis blankan bluzon kaj preskaŭ same blankan vizaĝon kun borantaj okuletoj sub rufa maldensa hararo. La ino estis prezentita de Viĉjo al la komisiono. Ŝia nomo estis... Maksim jam forgesis ŝian nomon.

Sed estis ŝi, kiu komencis la aferon. Per ligna voĉo la persono gratulis la komisionon, dirante, ke ili hodiaŭ estas pioniroj-esploristoj, montrantaj la ĝustan vojon al ĉiuj ceteraj entreprenoj de la urbo. Ke ili devas senti ekstreman respondecon pri la farata afero. Ke ĉio devas esti farita absolute konforme al la regularo, reglamentita per la ŝtata leĝo. Kotopo. Ricevinte tiun benon, la komisiono eklaboris.

Kiel dirite, la tuta laboro estis porvirina. En longa latkesto estis la kovertoj kun surskribitaj familinomoj kaj antaŭnomoj. La kovertojn oni anticipe metis en la alfabeto ordo. Kira Leonidovna prenis po unu la kovertojn el la kesto kaj laŭte legis la nomon. Nina Dmitrijevna serĉis la legitan nomon en antaŭpreparita listo, dum Kira Leonidovna estis transdonanta la koverton al Maria Miĥajlovna. Maria Miĥajlovna devis per tondilo tranĉi randon de la gluita koverto, eligi de tie paperfolion kaj voĉlegi kvanton de la akcioj, dezirataj de la koncerna persono. Poste ĉiun koverton kun papero prenis Viktor Vasiljeviĉ por vidi la kvanton, kapjesse konfirmi, ke Maria Miĥajlovna voĉlegis senerare, kaj transdoni al la persono. Ankaŭ tiu kapjesse konfirmis ĝustecon de la kvanto, kaj la paperon kun la koverto prenis Nina Dmitrijevna. Ŝia laboro estis enskribi la kvanton en la liston por la nomita persono. Fine la paperoj venis al Maksim Matvejeviĉ, kiu devis meti ilin en alian latkeston. La persono klarigis, ke post fino de tiu ĉi laborparto la komisiono devas kalkuli la suman deziratan kvanton de la akcioj kaj per tiu kvanto dividi la kvanton, reale distribuatan, t.e. kvin mil cent. Tiel la komisiono ricevos la koeficienton, per kiu oni multipliku ĉiun deziratan kvanton por determini la kvanton, reale ricevotan de ĉiu uzinano.

Ĉio estis klare komprenita, kaj laboro moviĝis tute glate. Post proksimume kvardek minutoj ili atingis la literon “K”, kio estis triono de la alfabeto, do la perspektivo finregistri la deziratajn kvantojn antaŭ tagmanĝo estis tute realigebla.

– Kubikina Ljubov! – legis Kira Leonidovna, tuj transdonante la koverton al Maria Miĥajlovna.

– Kvar akcioj! – legis Maria Miĥajlovna, tranĉinte la koverton kaj eliginte la paperon.

Viktor Vasiljeviĉ avide kaptis la paperojn, kapjesis kontente kaj donis al la persono, tiu kun frida kapjeso transdonis al Nina Dmitrijevna, kaj ŝi – enskribinte la kvanton percifere kaj pervorte – al kompatindulo Maksim. La karuselo funkciis perfekte.

– Kugel Alfred!

– Sep akcioj!

Kapjeso, kapjeso, enskribo, enkestigo.

– Kuzmičov Konstantin!

– Kvar akcioj!

Kapjeso, kapjeso, enskribo, enkestigo.

– Kulikov Stepan!

– Tri... tri mil akcioj... – stumble elparolis Maria Miĥajlovna.

Vizaĝo de Viktor Vasiljeviĉ iĝis preskaŭ sampala, kiel tiu de la persono el Peterburgo, liaj okuloj rondiĝis, eliĝis kaj la lipharoj ekstremis. Malrapide, singarde, kvazaŭ kakton, li prenis la paperon kaj enrigardis.

– Ne povas esti!... – flustrokriis li.

– Kial ne? – per la voĉo same ligna kaj indiferenta elparolis la persono kaj etendis la manon por preni la paperon, sed la direktoro ne rapidis fordoni ĝin.

– Tio... tio ne devas esti! Estas mis... misskribo... – diris la direktoro iel sible, eĉ kun fajfeto en la voĉo. – Li skrib... m-m-m...

Li mordis la lipon, komprenante, ke apenaŭ ne eldiris nedirendaĵon, kaj lasis la paperon. La persono rigardis indifere, faris deĵoran kapjeson, sed jam Nina Dmitrijevna ne rapidis preni la paperon. Ŝi embarasite fiksas demandan rigardon sur la vizaĝo de Viktor Vasiljeviĉ. La persono komprenis.

– Mi proponas, – deklaris la persono, – ke Nina e-e-e... Dmitrijevna tenu dume la paperon de kamarado... kamarado Kulikov ĉe si... sen enskribi. Ni daŭrigu la laboron. Poste ni vidos.

– H-ha! – elspiris la direktoro kun videbla malstreĉiĝo. Evidente, li tute ne atendis tian reagon de la persono.

La karuselo ekfunkciis denove – glate kaj senhalte. Kelkaj laboristoj entute rezignis la akciojn, skribinte nulojn sur siaj paperfolioj. La plejmulto deziris akiri de tri ĝis sep. Inter tiuj etdezirantoj Maria Miĥajlovna stumbletis ankoraŭ unu fojon.

– Sigaev Viktor! – penante resti indifere la legis Kira Leonidovna kaj transdonis la koverton.

– Kvin... kvin mil cent! – deklaris Maŝa tremvoĉe.

La direktoro prenis la paperon, atente trarigardis ĝin, kvazaŭ dubis pri la propra skribaĵo, kapjesis kaj transdonis al la persono. Sed vizaĝo de la persono restis absolute senmova dum la ordinara kapjeso. Tiam Viktor Vasiljeviĉ trankviliĝis plene. Li nur faris malkontentan movon per lipharoj ĉe la ducent kvindek akcioj, anonci-taj de Maksim. Post kiam Maŝa anoncis tiun ĉi kvanton, la persono levis la kapon kaj scivoleme rigardis al la direktoro. Tiu kvazaŭ hazarde faris leĝeran kapgeston flanken de ŝia apudsidanto, kaj ŝi kompreneme kapjesis. Maksim konkludis por si, ke la komuna lingvo inter ili estas establita. Ke neniam perturboj dume okazos, kaj eblas koncentriĝi ĉe sia kapdoloro.

Kiam la lasta koverto de hejtisto Jamŝĉikov¹ kun deziro pri tri akcioj estis metita en

¹ La litero “Я” (legu Ja) estas la lasta en la rusa alfabeto

la keston de Maksim Matvejeviĉ, la komisiono turnis la kapojn al la persono el Peterburgo.

– Do, kamaradoj, – ŝi metis ambaŭ manojn, ĝis nun tenatajn sur la genuoj, surtablen. – Mi diru sincere, ke vi estas bonŝanca, kamarado Sigaev. En Peterburgo jam estis kelkaj okazoj, kiam duono de la kolektivo aŭ eĉ pli skribis en la koverton deziron pri la tuta stoko de kvindek unu procentoj. Tiukaze nenio alia restis al la gvidanto, deziranta posedi la firmaon, krom per komuna voĉdonado nuligi la rezultojn de *tia* enketo kaj anonci fondon de fermita akcia societo. Sed vi havas la ŝancon, kamarado Sigaev...

La kutimo ĉiufoje uzi la vorton “kamarado” klare montris, ke la persono la tutan konscian vivon pasigis en diversnivelaĵ partiaj instancoj. Ŝi faris paŭzon, kun plezuro spektante malfermitan buŝon de kamarado Sigaev.

– Ĉu vi, kamaradoj, – ŝi turnis la kapon al Nina Dmitrijevna, – klarigis al la membroj de via kolektivo, ke la akciojn ili rajtas akiri nur kontraŭ la vaŭĉeroj?

– Jes, jes! – rapide respondis Nina Dmitrijevna. – Al ĉiuj tio estis klarigita, kamaradino...

– Do, kamaradoj, – ripete diris la persono. – Tio ne plu estas vero. Nia ŝtato ĉion faras por bono de siaj civitanoj. Antaŭ du semajnoj estis plublikita amendo por la privatiga leĝo. Ĉiu civitano rajtas akiri duonon de la dezirata akcia kvanto kontraŭ mono. Mi ne dubas, ke kamarado Sigaev scias pri tiu amendo. Eble, ankaŭ kamarado Kulikov scias...

– Mi parolu kun kamarado Kulikov, – diris la direktoro, streĉe rigardante al la persono.

– Provu, kamarado Sigaev, – senemocie elparolis la persono. – Eble, kamarado... Kulikov efektive miksribis... Mi deziras sukceson al vi. Miaflanke mi povas ne multe helpi vin, sed...

– Mi tre-tre dankas vin por via afabla helpo! – tutsincere diris la direktoro.

– Jes, ni parolu poste, kamarado Sigaev... – neglekte diris la persono. – Mi devas subskribi vian liston de akci-distribuo nur kiam ĝi alvenos *nian* Komitaton. Nun ni povas provizore prokrasti la aferon... mi konvinkigis, ke la proceduro estis obeita dum via kunsido. Post kiam kamarado Sigaev pliĝustigos la sintenon de kamarado Kulikov, Nina e-e-e... Dmitrijevna enskribu la kvanton, deziratan de tiu kamarado, en la liston, kaj la komisiono metu siajn konfirmajn subskribojn.

– Dankon, kamaradino... – diris Nina Dmitrijevna. – Ni invitas vin tagmanĝi kun la komisiono – ĉio jam pretas en nia manĝejo.

– Pardonu, kamaradoj, – diris la persono. – Mi dankas, sed mi ne povas akcepti vian inviton. Mi promesis tagmanĝi en la gorkomo... en la urbodomo. Kioma horo estas?

– Duono post la unua, – komplezeme diris Nina Dmitrijevna.

– Aha! – iel virece elparolis la persono. – Do la aŭto de Petrovskiĥ jam atendas min. Ĉion bonan, kamaradoj!

Ŝi leviĝis kaj iris al la pordo. La direktoro sekvis ŝin, kaŝe svinginte al la ceteraj, ke ili restu en la kabineto. Post nelonga tempo li revenis, sidiĝis sur sian kutiman lokon kaj frotis la manojn.

- Jen do, kamara-adoj, – diris li moke imitante la personon. – Mi insiste petas vin lasi viajn konfirmajn subskribojn nun. Por ke mi ne serĉu vin poste. Ĉu konsent’?
- Damne... – diris Maksim. – La kapo doloras! Nina Dmitrijevna, ĉu vi havas ian tablojdon?
- Mi havas, – diris Maŝa. – Iru kun mi en la librotenejon.
- Kiu ne drinkas, tiu ne stinkas! – la diraĵo de Viĉjo vipis dorson de Maksim, kaj li, certe, reagus, se ne tiu kapdoloro...

14.04. 199..., merkredo

Funebraĵoj pri Stepan Anatoljeviĉ estis komencitaj je la dekunua antaŭtagmeze. Speciala buseto de funebroserva firmao, la deĵorbuso de “Rusoplast”, kelkaj privataj “Lada”, “Moskviĉ” kaj eĉ unu ege malnova “Zaporoĵec”¹ staris sur speciala parkeĵeto apud la kadavrejo.

Tiun unuetaĝan rektangulan konstruaĵon flanke de la urba hospitalo oni speciale ŝirmis de la apudaj per intence ne ekstermita peceto de arbaro. Pinoj, abioj, betuloj, sorpoj kaj juniperaj arbustoj formis freŝaeran etoson, ĉirkaŭ la konstruaĵo jam videblis amasetoj de baldaŭ ekflorontaj konvaloj, kaj en la helverda betulfoliaro ĉirpis, kvivitis kaj tintetis ordinaraj arbaraj birdetoj.

“Infanripezejon oni devintus konstrui tie ĉi, ne kadavrejon”, pensis Maksim, ĵus parkinta sian “Lada” kaj aliranta la solan fonton de aerpoluado, la fumantojn – Seniĉkin kaj ŝoforon de la funebra buseto.

- Saluton, homoj, – diris Maksim, premante manon al Seniĉkin, poste al la alia ŝoforo.
- Mi estas Nikita, – diris la ŝoforo ĉe manpremo.
- Bone, Nikita, – ridetis Maksim. – Mi estas Maksim. Sed kiu vi estas? – li turnis sin al Seniĉkin.

Seniĉkin levis la maldekstran manon al la kapo kaj kelkfoje elokvente turnis la montrofingron ĉe la tempio.

- Hej, ĉefo! – li elbuŝigis mire. – Ĉu vi la kapon sur kuseno forgesis? Mi estas via ŝoforo. Seniĉkin mi estas!
- Ne taŭgas, – diris Maksim. – Mi bone scias, ke vi estas mia ŝoforo Seniĉkin. Sed ial nun mi konjektis, ke mi neniam konis vian antaŭnomon... ke neniu ĝin konas, eĉ la direktoro. Eble, nur Nina Dmitrijevna memorfiksis el la dosiero.
- Nu, ĉefo, trovis vi konvenan lokon kaj tempon por enketi min! – senmalice elparolis Seniĉkin. – Se mi estus kuŝanta tie, – li montris per la kapo flanken de la kadavrejo, – vi certe kontentigus vian scivolemon – el paroladoj apud ĉerko!
- Bone, – diris Maksim, – vi restu Seniĉkin, sed mi atendu...
- Ne ĝisatendos vi, ĉefo, – grumblis Seniĉkin kaj kraĉis flanken. – Mi ne estas tiel stulta, kiel li.
- Mi ne dubas pri tio, – rebatis Maksim. – Ĉu la direktoro jam estas tie?
- Ne, – respondis Seniĉkin. – Li mem stiras sian “Volgon” hodiaŭ, sed li estas ok-

¹ “Lada”, “Moskviĉ”, “Zaporoĵec” – specoj de sovetiaj leĝeraj aŭtoj.

- upata. Li diris, ke alvenos rekte al la tombejo.
- Ĉu vi mem estis tie?
 - Eĥ... – elspiris Seniĉkin. – Estis mi tie. Ĉio estas bone kamuflita, mia garaĝestro kuŝas... kvazaŭ eĉ pli juna!

Neon plu dirante, Maksim iris al la kadavrejo. Stepan Anatoljeviĉ Kulikov jam estis elveturigita el la frostejo, ĉareto kun la ĉerko staris meze de la adiaŭa salono. La ĉerko estis tapetita per skarлата ŝtofo, la korpon abunde kovris floroj – tulipoj, diantoj, kelkaj rozoj – tiel, ke videbla estis nur la kapo.

Aero interne estis preme ŝvitodora. Ĉe la ĉerko sur benketo sidis Valentina, la edzino de Kulikov, en nigro, kun ŝvelinta vizaĝo. Apude sidis liaj gefiloj – dekkvinjara Lida kaj sepjara Vladik. Ĉirkaŭ ili en la salono amasiĝis “Rusoplast”-anoj, kolegoj de Valentina, laboranta en la urba panuzino, kelkaj lernejoj geamikoj de Lida, najbaroj. La nevasta salono apenaŭ akceptis tiun homamason. Verŝajne, pli ol sesdek personoj venis, malgraŭ ke estas labortago, konstatis Maksim. Li pene trairis inter la homoj, metis kvar blankajn diantojn en la ĉerkon kaj kelkmomente staris apude, rigardante la vizaĝon, konatan dum du jardekoj.

Efektive, prizorgantoj en la kadavrejo majstre faris la aferon. Vizaĝo de Kulikov estis kvieta, palflava, ne havanta iun videblan spuron de tiuj teruraj vundoj, kiujn ĝi havis antaŭ du tagoj. Stepan Anatoljeviĉ estis trovita lunde, matene, en sia enirejo, sur ŝtuparplaceto de la unua etaĝo. La apartamento, kie li loĝis kun edzino kaj du infanoj dum dudek tri jaroj, estis en la kvara, sed ĉionscia olda najbarino, elirinta je la sesa horo por forĵeti rubon, ne tuj rekonis lin. Dum pliaj tri horoj en la hospitalo Kulikov ankoraŭ restis viva, sed la kirurgoj ne havis eĉ etan ŝancon por savi lin – la difektoj eksteraj kaj internaj, kaŭzitaj de kruela batado, estis apenaŭ operacieblaj. Ankaŭ Maksim ne tuj rekonis la kolegon, veninte post kelkaj horoj en la hospitalon. La zigomo frakasita, eble, per iu peza ferpeco, fendo en la kranio... Juĝesploristo diris al Maksim, ke la falintan korpon oni daŭre batadis per ferumitaj ŝupintoj, do estis rompitaĵ preskaŭ ĉiuj ripoj, la lieno krevis, kotopo. “Ne estas homoj... – diris la juĝesploristo, – ... ne estas bestoj... estas monstroj, kiuj faris tion”.

Maksim aliris la familianojn de Kulikov. Ne amikeco, sed, certe, bona konateco ĉiam ekzistis inter lia kaj tiu ĉi familio; almenaŭ gravaj festoj ofte kunvenigis la familiojn ĉe la sama tablo. Maksim ne sciis, kion li devas diri al la vidvino, do li nur klinis sin kaj laŭmore tuŝis kise ambaŭ ŝiajn vangojn. La samon li ripetis kun Lida, sed al Vladik premis la manon, kiel al plenaĝa viro. Poste li flankiĝis en la amason, liberigante lokon al pliaj dezirantoj kondolenci la familion.

Knare malfermiĝis la ekstera pordego, poste la interna aŭtomate formoviĝis flanken. La funebra buseto jam estis proksimiĝinta perpoŭpe, kaj la malantaŭa pordo estis ovrita por enlasi la ĉerkon. La amaso densiĝis ambaŭflanken, liberigante la vojon, kvar viroj el inter la ĉeestantoj levis la ĉerkon kaj enŝovis ĝin en la buson. Poste tien estis metita ruĝa ĉerkokovrilo kaj ses funebraj kronoj kun nigraj kaj ruĝaj rubandoj. Ambaŭflanke de la ĉerko sidiĝis la familianoj kaj kelkaj konatoj, ŝoforo Nikita fermis la pordon kaj iris en la kajuton. La amaso direktis sin al la parkejo por okupi lokojn en la uzina buseto aŭ en la privataj aŭtoj. Veninta sola, Maksim invitis en la aŭton tri virinojn. Anna Antonovna estis morne serioza.

Lidia Petrovna ofte tusis kaj viŝis la okulojn. Irinjo aspektis tute konsternita, timigita kaj senforta. Maksim funkciigis la motoron, kaj aŭtomate eksonis “La sezonoj” de Ĉajkovskij – la ricevilo estis ĝustigita al “Radio Klasika”. Li volis malŝalti, sed Irinjo feble petis “Lasu ĝin ludi...”, kaj ili ekveturis.

Neniu diris eĉ unu vorton dum la sepkilometra veturado – la tombejo lokiĝis ĉe la kontraŭa, okcidenta flanko de la urbo. Maksim atingis ĝin kelkajn minutojn post la funebra buso kaj parkis “Lada”-n apud la ĉefa enirpordego. Enveturi la tombejon rajtis nur la funebraj aŭtoj.

La tombejo estis malŝatata de li. Ĝi estis aranĝita en la sepdekaj jaroj, kiam ek-mankis areo de la malnova pitoreska, verdoplenta paciga loko por la urbaj mortintoj ĉe vilaĝo apuda, situanta sur monteto. Laŭordone de tiamaj urbaj aŭtoritatuloj oni forhakis belegan koniferan arbaron randurbe ĉe la Peterburga aŭtovojo, forigis la radikojn, plugis la sablozan grundon, kaj tiu ĉi dezerta dekkvinhektara tereno ekakceptis la forpasantajn homojn. La enterigoj okazadis absolute senorde, en arbitre distribuataj terpecoj, do nun, post pli ol dudek kvin jaroj, la tombejo estis same senarba kaj dezerteca, nur je du trionoj kovrita per diversstilaj kaj diversspecaj tomoŝtonoj, rustimunaj ŝtalaj monumentoj kaj rektangulaj metaltubaj baraĵoj, apartigantaj ĉiun tombon. Neniuj kvartaloj estis indikitaj, kaj nur unu sabloza vojo kvin metrojn larĝa ebligis veturon de funebraj aŭtoj. Maksim tamen havis internan devon vizitadi la tombejon kelkfoje dum jaro, ekde kiam li kuŝigis en tiun ĉi teron la panjon. Kun la virinoj li iris ne al la tombo de la panjo, sed aliflanken, al la fora tombejrand, kie sonis blovorkestro kaj tra la senarbejo videblis la funebra buso kun apuda homamaso.

La ĉerko nun estis starigita sur du bokojn apud freŝfosita kavo. Kvaropo da ruĝ-muzelaj diketaj viroj streĉadis la vangojn, elblovante funebran melodion. Stepan Anatoljeviĉ kuŝis nun enĉerke, kovrita per floroj, kaj lia dense pudrita vizaĝo deflanke aspektis preskaŭ tute kontenta pro la floroj, pro la muziko, pro la homoj, rigardantaj lin. La homoj paŝadis preter li, ĵetante rigardon al lia vizaĝo kaj poste irante aliflanken de la kavo. Nur atenta rigardo kaptis la doloregon, kaŝitan en lip-randoj de la forpasinto. Tamen preskaŭ ĉiuj rigardis haste, timete, ne atente. Fine ĉe la ĉerko restis nur la familianoj kaj la direktoro de “Rusoplast”, ion diranta al la vidvino. Li diris kelkajn frazojn, neaŭdeblajn por aliaj pro la blovorkestro, poste mansvingis al la muzikistoj, kaj tiuj silentiĝis.

– Hodiaŭ ni adiaŭas nian kamaradon, – laŭte komencis la direktoro, sin turninte al la aŭskultantoj, – nian amikon, kiu dum la tuta sia konscia vivo helpis nin per sia laboro. Per sia asisto. Per siaj konsiloj. Per... Ni scias, ke la kruela sorto donis al nia kamarado teruran lastan elprovon, ke li estas pereinta, kiel heroo, en batalo kontraŭ kanajloj, lupe vagantaj nokte en nia paca urbo. Ni devas ĵuri hodiaŭ ĉe la tombo de nia kamarado Stepan Anatoljeviĉ Kulikov, ke tiuj kanajloj estos trovitaj kaj ricevos dignan punon pro ilia krimago. Ni devas ĵuri tie ĉi ankaŭ, ke ni ne lasos sen nia helpo la kompatindan familion, kiu perdis sian edzon, sian patron kaj provizanton. Ripozu en paco, nia kara kamarado!

La ruĝmuzelaj viroj, kvazaŭ interkonsentite, tuj ekblovis siajn tubojn. Aliaj viroj, ne malpli ruĝmuzelaj ol la muzikistoj, forprenis ĉiujn florojn el la ĉerko, metis ilin

flanken, kaj apartigis Stepan Anatoljeviĉ de la vivuloj per ĉerka kovrilo. Unu el la viroj fiksas la kovrilon marteles per kvar grandaj najloj. Poste la viroj, ŝovinte du ŝnuregojn sub la ĉerkon, stumble kaj sakrante mallevis ĝin surfunden de la kavo.

Por momento Maksim imagigis al si tiun ĉi scenon, kvazaŭ li estus ŝvebanta ĉi tie, super la dezerta kampo, plenplena je krucoj lignaj, marmoraj, granitaj, tomoŝtonoj diversformaj kaj sovetitempaj monumentoj el rustimuna ŝtalo kun hirtiĝintaj ruĝaj steletoj. Jen la freŝfositaj rektangula kavo, en kies fundo skarlatas la ĉerko, ĉirkaŭ la kavo, apud ambaŭflanke porŝute pretaj sabloamasetoj kuniĝis pogrupo kapoj de vivuloj. Granda grupo dekstre – nigraj, brunaj, blondaj kaj rebrile kalvaj senkapvestaj viraj kapoj, miksitaj kun virinaj kaptukoj. Live – kvar kupraj brilaj muzikiloj, fuŝe elsputantaj ĉielen turmentan funebran melodion, kaj nigrahara kapo de Viĉjo, kvazaŭ dirigento. Piedflanke de la ĉerko – kvar ŝvitaj kapoj de la tombejlaboristoj, kaj rebrilantaj ŝoveliloj en iliaj manoj. Kaj kapflanke la kompatinda familia triopo – blonda taŭzohara knaba kapo kaj du nigraj kaptukoj. Senlima tristo estis en tiu imagita bildo, kaj Maksim viŝis la malsekajn okulojn, revenante surteren, en la homamason.

Valentina prenis manplenen da sablo, etendis la brakon super la kavo kaj malrapide dismovis la fingrojn. Ankaŭ la gefiloj jetis po manpleno da sablo en la tombon kaj flankeniris, lasante fari la samon ĉiujn ĉeestantojn. Sekvis la ŝovelistoj – dum kelkaj minutoj ili plenigis la kavon kaj formis super ĝi senpintan rektangulan piramidon. Provizoran lignan krucon kun nomŝildeto ili enfosis piedflanke de Stepan Anatoljeviĉ. La piramidon abunde kovris floroj kaj florkronoj kun rubandoj. La florkronon kun rubando “Al karmemora Kulikov S.A. de la kolekto de “Rusoplast”” oni fiksas ĉe la ligna kruco.

... Spiegulo en la manĝejo estis ŝirmita per blanka litotuko. Kelkaj paroloj jam estis faritaj ĉe la funebra manĝo, kelkajn glasetojn fordrinkis jam ĉiu ĉeestanto. La funebrantoj vigliĝis, jen kaj jen Maksim aŭdis laŭtan disputadon, ie flanke jam aŭdiĝis raŭka ekrido, rompiĝinta tuse. “Tempas foriri...” – flustris Lazar de maldokstre. Sed dekstraflanke sidis Viĉjo, kaj Maksim ne povis foriri sen demandi lin.

- Estas via afero, ĉu ne? – nelaŭte diris Maksim, fiksigardante la direktoro.
- Pri kio do ĉi?.. – elgrumblis Viĉjo, turnante al li la kapon kun surforka vian-dopeco, haltigita ĉe la buŝo.
- Vi komprenas... – diris Maksim pli laŭte.
- Ha, ĉesu... – respondis la direktoro, koncentrinte la rigardon sur viandopeco kaj enbuŝiginte ĝin.

Maksim rigardis lin atende. Viĉjo finmaĉis, englutis parton de la viando, prenis kompoton kaj faris grandan gluton.

- Mi ne havas rilaton al tio. Al vi, ankaŭ al li mi diris... ne promenu nokte! – la lipharoj moviĝis super la duonplena buŝo. Ĉe tio Viĉjo okulumis la tablon, serĉante ion por kapti per la forko. Fine li kaptis iom da legomaĵo kaj, movante la forkon al la buŝo, turnis la kapon al Maksim. – Alia afero... Ĉu vi jam mendis ovojn por la dimanĉo... por la pasko? Se ne ankoraŭ – venu al Larisa, ŝi rezervis po dek...

Skarabo sur sablo

Muziko kaj vortoj de M.Povorin

Tra la plaĝo skarabo jen kuras.
Kia zorgo ĝin pelas al for’?
Certe ĝi pro la kur’ ne plezuras.
Ĝin ĉirkaŭas varmego, kaj ondoj susuras.
Tiel kuri – laciga labor’! (2-foje)

Kaj mi nun pro enuo suferas,
Kaptis min en ĉi hor’ nenifar’.
Mi rigardas kaj preskaŭ koleras.
Mi kompreni ne povas: pri kio aferas
Mia nigra ssegamba najbar’? (2-foje)

Mi al tiu insekto per mano
Sablon ŝutas pro la malbonvol’.
Mi gigantas, sed ĝi estas nano.
Ĝi eskapi ne povas, kaj jen sabla bano
Ĝin dronigas sub dika tavolo. (2-foje)

Tamen pasas nur tempo malmulta,
Ekmoviĝas la sabla montet’,
La besteto malbela kaj stulta
Elsabliĝas kun pen’ kaj laŭ vojo plej kurta
Kuras plu kun obstina impet’. (2-foje)

Ĉu ne same en viv’ Esperanta
Ni kondutas laŭ Majstra ordon’?
Malgraŭ homa rezisto konstanta
Frapas guto post gut’ en falado boranta,
Nin ne ĝenas la moka admon’. (2-foje)

Kien post nia kuro ni venos?
Ĉu al sava herbejo sur bord’?
Aŭ ĉu nin maraj ondoj forprenos?
Eble iom post iom ni tion komprenos,
Se favoros al ni nia sort’. (2-foje)

7 – 13 de julio 2010, IET (Tarhankut) – Moskvo

ANEKDOJOJ

Kruko sidas en fotelo kaj mismienas.

Jozefino: Kio estas ĉe vi, karuĉjo? Kial vi aspektas malgaje?

Kruko: Mi ĵus pensadis – estas kvindek aferoj, kiujn mi volis fari en mia vivo, sed fakte neniam faris.

Jozefino miras: Ĉu vi efektive faris liston?

Kruko: Do, kvindek unu aferoj...

(esperanto-anekdotoj)

La servistino petis salajran plialtigon.

La dommastrino estis embarasita kaj demandis: Sed, Maria, kial vi meritas plialtigon?

Maria: Nu, Sinjorino, ekzistas tri kialoj ke mi meritas plialtigon. Unue, mi gladas pli bone ol vi.

Dommastrino: Kiu diris ke vi gladas pli bone ol mi?

Maria: Vi edzo diris tiel.

Dommastrino: Ho...

Maria: La dua kialo estas ke mi pli bone kuiras ol vi.

Dommastrino: Kia sensencaĵo! Kiu diris ke vi pli bone kuiras ol mi?

Maria: Via edzo diris tiel.

Dommastrino: Ho...

Maria: Mia tria kialo estas ke mi estas pli bona amorantino ol vi.

Dommastrino, nun furioza: Ĉu mia edzo diris ankaŭ tion?!

Maria: Ne, Sinjorino. Tion diris Roĉjo, la ĝardenisto.

Dommastrino: ... Do, Maria... kiom vi deziras?

(esperanto-anekdotoj)

Judo nervoza sidis sur benko en parko senĉese sakrante kaj blasfemante.

Demandis lin preterpasanto: Kio okazis, sinjoro?

Respondis la judo: Sidiĝu, kaj mi rakontos al vi.

La homo tuj sidiĝis kaj tiam la judo rakontis: Vidu kiom da stultuloj estas en la mondo – iu frenezulo ĵus farbis tiun ĉi benkon sen meti averto-ŝildon “freŝa farbo!”.

juda humuraĵo de Josef Shemer

Tio okazis en Usono.

Moris venis al la rabeno por peti konsilon.

Moris: Rabeno, ĉu tio estas honesta kiam homo profitas el eraro de alia homo?

Rabeno: Ne. Homo nepre ne havu profiton pro eraro de alia!

Moris: Ĉu vi certas, Rabeno?

Rabeno: Absolute!

Moris: Do, se vi estas tiom certa, kial vi ne redonu al mi la 100 dolarojn, kiujn mi pagis al vi por edziĝi min?

juda humuraĵo de Josef Shemer